

Datganiadau Ariannol

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben
31 Mawrth 2014

Cynnwys

	Tudalen
Adroddiad yr Ombwdsmon	1
Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu	10
Adroddiad Taliadau	11
Datganiad Llywodraethu Blynyddol	15
Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru	26
Crynodeb o'r Alldro Adnoddau	29
Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr	30
Datganiad Sefyllfa Ariannol	31
Datganiad Llif Arian	32
Datganiad Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr	33
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	34
Atodiad Pensiynau	50

CYFRIFON BLYNYDDOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2014

Adroddiad yr Ombwdsmon

Hanes a Chefndir Statudol

Dyma wythfed cyfrifon blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ers i'r swyddfa ddod i fodolaeth yn ffurfiol ar 1 Ebrill 2006 yn dilyn gweithredu Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Cefais fy mhenodi yn Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Dros Dro o 1 Rhagfyr 2013 ymlaen ar ôl i'r Ombwdsmon blaenorol adael i fynd i swydd arall. Yn unol â pharagraff 18 o Atodlen 1 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, mae gennyf gyfrifoldeb personol dros drefniadaeth, rheolaeth a staffio cyffredinol y swyddfa ac am ei gweithdrefnau yng nghyswllt materion ariannol a materion eraill.

Oherwydd y diwygiadau i'r Ddeddf yn sgil Deddf Llywodraeth Cymru 2006, mae cyflog a chostau cyflogaeth cysylltiedig yr Ombwdsmon yn gost uniongyrchol i Gronfa Gyfunol Cymru. Ar ben hynny mae'n rhaid cyflwyno costau rhedeg y swyddfa i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w hystyried erbyn 1 Tachwedd fan bellaf bob blwyddyn. Erbyn 22 Tachwedd, mae'n rhaid i'r Pwyllgor Cyllid ystyried a gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol yr Amcangyfrifon, gydag unrhyw addasiadau y mae'r Pwyllgor hwnnw, ar ôl ymgynghori ac ystyried unrhyw sylwadau a wnaed gennyf i, yn ei ystyried yn briodol. Mae'r broses hon yn debyg i'r un sy'n berthnasol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru a'i bwriad yw sicrhau annibyniaeth fy rôl.

Cafodd yr Amcangyfrifon a gyflwynwyd ar gyfer 2013-14 eu hystyried gan y Pwyllgor Cyllid ar 3 Hydref 2012 ac fe'u gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 27 Tachwedd 2012.

Nodau Strategol

Diben Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yw ymchwilio'n annibynnol ac yn ddiuedd i gwynion gan y cyhoedd am y ffordd y cawsant eu trin gan gorff cyhoeddus. Rwyf yn disgwyl i gyrff cyhoeddus drin pobl yn deg, yn ystyriol ac yn effeithlon. Os byddaf yn dyfarnu bod cwyn wedi'i chyfiawnhau, byddaf yn argymhell modd priodol o wneud iawn. Rwyf hefyd yn ymchwilio i gwynion bod aelodau o awdurdodau lleol wedi torri'r Cod Ymddygiad sy'n berthnasol iddynt.

Y weledigaeth ar gyfer y swyddfa yw:

Unioni unrhyw gam y mae defnyddwyr gwasanaethau cyhoeddus wedi'i gael ac ysgogi gwelliannau yn y gwasanaethau hynny, ac yn safonau bywyd cyhoeddus, gan ddefnyddio'r hyn rydym yn ei ddysgu o'r cwynion rydym yn eu hystyried.

Ein nodau strategol yw:

Nod 1: Cynnig gwasanaeth sy'n rhoi lle blaenllaw i ofal cwsmeriaid ardderchog ym mhopeth a wnawn, lle rydym yn ymdrechu i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaeth a lle rydym yn gwneud ein gorau i sicrhau ei fod ar gael i bawb a'i fod yn hawdd ei ddefnyddio.

Nod 2: Darparu gwasanaeth o safon uchel ar gyfer ymdrin â chwynion, sy'n ystyried ac yn dod i benderfyniad ynghylch cwynion mewn modd trylwyr ond cymesur, ac yn cyfleu penderfyniadau'n glir.

Nod 3: Defnyddio'r wybodaeth a gawsom o'n hymchwiliadau i gyfrannu at ddarparu gwasanaeth cyhoeddus gwell ac i weithredu fel sail ar gyfer polisi cyhoeddus.

Nod 4: Parhau i ddadansoddi a gwella ein heffeithlonrwydd a'n heffeithiolrwydd o ran llywodraethu, prosesau busnes a swyddogaethau cymorth, er mwyn bod yn fwy tryloyw a sicrhau y defnyddir yr arian cyhoeddus sydd yn ein gofal yn y ffordd orau bosibl.

Prif Weithgareddau

Dyma brif weithgareddau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yr oedd y cyfrifon hyn yn rhoi sylw iddynt:

- (a) ystyried cwynion gan y cyhoedd yn erbyn awdurdodau lleol (gan gynnwys cynghorau tref a chymuned) yng Nghymru;
- (b) ystyried cwynion gan aelodau'r cyhoedd yn erbyn cyrff y GIG, ymarferwyr gwasanaethau iechyd teulu a darparwyr gwasanaethau annibynnol i'r GIG yng Nghymru;
- (c) ystyried cwynion am Lywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus a noddir gan Lywodraeth Cymru;
- (d) ystyried cwynion yn erbyn landlordiaid cymdeithasol cofrestredig;
- (e) ystyried cwynion bod aelodau awdurdodau lleol (gan gynnwys cynghorau tref a chymuned) wedi torri cod ymddygiad eu hawdurdod; a
- (f) helpu aelodau o'r cyhoedd sy'n cysylltu â'r swyddfa i gyfeirio eu cwynion at y darparwr gwasanaeth cyhoeddus priodol lle nad yw'r corff hwnnw wedi cael cyfle eto i unioni'r sefyllfa, neu os ydynt wedi cwyno wrth y corff priodol ac yn dal yn anfodlon, at ombwdsmon priodol neu at driniwr cwynion os nad yw'r mater sy'n destun y gŵyn o fewn awdurdodaeth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Sylwadau Rheoli

Dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, cyllidir y swyddfa drwy Gronfa Gyfunol Cymru. Rhaid ad-dalu unrhyw falansau arian na chawsant eu gwario i'r Gronfa hon bedair wythnos fan bellaf ar ôl i gopi ardystiedig o'r cyfrifon gael ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae hyn yn creu mwy o reolaeth gan fod angen mynd ati'n effeithiol i reoli'r gyllideb ar sail arian ac ar sail adnoddau. Mae cyflog deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a'r costau cysylltiedig, yn gost uniongyrchol i Gronfa Gyfunol Cymru ac yn cael eu gweinyddu drwy Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Costau cyflogaeth o £2.5 miliwn yw'r eitem fwyaf o wariant o hyd. Cost cael cyngor proffesiynol (a chyngor arbenigol ar achosion yn ymwneud ag iechyd yn benodol) oedd £400k sy'n cynrychioli cynnydd o £64k ers 2012-13 yn bennaf oherwydd y costau cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag achos proffil uchel.

Roedd y diffyg yn y Gronfa Pensiwn Llywodraeth Leol wedi cynyddu o £640k yn 31 Mawrth 2013 i £720k ar 31 Mawrth 2014 yn dilyn prisiad newydd yr actwari.

Roedd Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi darparu adnoddau gwerth £4.1 miliwn tuag at gyllido'r swyddfa er bod £20k o'r arian hwn i fod i gael ei roi yn ôl i Gronfa Gyfunol Cymru gan mai balansau arian na ddefnyddiwyd erbyn diwedd y flwyddyn ydyw. Mae £20k o fewn y meini prawf derbyniol ar gyfer balansau diwedd blwyddyn yng nghyswllt cyllid o 3%. Mae'r swyddfa wedi llwyddo i gyrraedd lefel gwariant sy'n cyd-fynd â lefel gyffredinol bloc Cymru, sy'n arbennig o drawiadol a chofio'r galw cynyddol sydd wedi bod am wasanaethau'r swyddfa.

Cymerwyd camau breision dros y blynyddoedd diwethaf i wella effeithlonrwydd o ran sut rydym yn ystyried cwynion. Mae hyn wedi bod yn hanfodol wrth ystyried y baich achosion sy'n cynyddu drwy'r amser. Dros y pum mlynedd diwethaf, mae cynnydd o 117% yn nifer yr holl gysylltiadau â'r swyddfa (hynny yw, ymholiadau, cwynion cyrff cyhoeddus a chwynion am ymddygiad aelodau awdurdodau lleol).

Dros y flwyddyn ddiwethaf, gwelwyd cynnydd arall eto o 11% yn nifer y cwynion am gyrff iechyd a chynnydd hefyd o 19% yn nifer y cwynion gwasanaethau cymdeithasol. Y mathau hyn o gwynion yw'r rhai trymaf ar adnoddau wrth ymchwilio iddynt a'u hystyried. Er gwaethaf hyn, rydym wedi llwyddo o hyd i ragori ar y mwyafrif o'n targedau perfformio. Bu i ni barhau â'n rhaglen diweddarau technoleg gwybodaeth gyda'r bwriad o gael technoleg newydd i gymryd rhywfaint o faich y tasgau gweinyddol sy'n gysylltiedig ag ymdrin â chwynion.

Sefydlwyd y Panel Ymgynghorol yn ystod 2011-12 ac mae wedi parhau i gwrdd yn rheolaidd dros y flwyddyn a fu. Mewn adolygiad o'i effeithiolrwydd a gynhaliwyd yn ystod 2013-14, daethpwyd i'r casgliad fod y Panel yn cynnig yr elfen graffu a chymorth ychwanegol a geisir gan Ombwdsmon.

Dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, disgwyllir i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru lunio adroddiad blynyddol ar gydraddoldeb. Rwyf yn gwneud hynny yn fy Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2013-14, ac mae hwn i'w weld yn Adran 8. Yn ogystal, mae'r swyddfa wedi gwneud trefniadau i gydymffurfio â gofynion y Ddeddf Llwgrwobrwyo a ddaeth i rym ar 1 Gorffennaf 2011.

Disgrifir cyflawniadau'r flwyddyn a fu yn fanylach yn Adroddiad Blynyddol statudol 2013-14. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn www.ombudsman-wales.org.uk

Taliadau

Ceir manylion costau cyflog a chostau cysylltiedig yr Ombwdsmon a'r swyddfa yn yr Adroddiad Taliadau.

Rhwymedigaethau Pensiwn

Cyflawnir rhwymedigaethau pensiwn i weithwyr o'r gorffennol a'r presennol trwy:

- (a) Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil;
- (b) y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir trwy Gynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa); a
- (c) y pensiynau sy'n cael eu talu'n uniongyrchol i gyn Gomisiynwyr neu eu dibynyddion.

Mae manylion llawnach i'w gweld yn yr Atodiad Pensiynau ar dudalen 51.

Polisi Cyflogaeth

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn recriwtio ar sail yr egwyddor o ddethol ar sail teilyngdod trwy gystadleuaeth deg ac agored ac mae'n ymroddedig i sicrhau cyfle cyfartal i bob aelod o staff. Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cydymffurfio â darpariaethau Deddf Cydraddoldeb 2010, yn ogystal â bodloni'r holl ofynion statudol eraill.

Salwch

Yn ystod y flwyddyn collwyd 10.6 diwrnod y gweithiwr ar gyfartaledd (o'i gymharu â 6.8 diwrnod yn 2012-13). Mae hyn gyfwerth â 4.1% (2.6% yn 2012-13) o gyfanswm y diwrnodau gwaith posibl. Gan fod y swyddfa'n fach, nid yw manylion y mathau o salwch yn cael eu datgelu, gan y byddai modd adnabod yr unigolion o'r wybodaeth a ddarperir.

Cynaliadwyedd

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi ymrwymo i arferion amgylcheddol da. Isod ceir enghreifftiau o'r ffordd y mae'n hybu stiwardiaeth amgylcheddol da.

- (a) **Defnyddio ynni.** Fel un o nifer o denantiaid mewn bloc bychan modern o swyddfeydd, nid oes modd cael rheolaeth lawn dros y cyfleusterau gwres a golau. Ond mae gennym gyfnewidyddion gwres effeithlon iawn a reolir â thermostat ac o ran amser.
- (b) **Defnyddio cerbydau.** Nid oes gan y swyddfa unrhyw gerbydau ei hun ond mae'n gorfod hurio cerbydau ar gyfer siwrneiau hwy er mwyn sicrhau'r effeithlonrwydd gorau.
- (c) **Cludiant Cyhoeddus.** Lle bynnag y bo'n briodol, anogir staff i ddefnyddio cludiant cyhoeddus.
- (d) **Rheoli papur.** Caiff staff eu hannog i asesu a oes angen copi papur ac i argraffu ar ddwy ochr y papur os oes modd. Mae'r staff yn gallu cael gafael ar wybodaeth drwy ddefnyddio mewnrwyd y swyddfa sy'n golygu nad oes angen systemau dosbarthu papur.
- (e) **Gwaredu Gwastraff.** Mae gweithdrefnau ar waith ar gyfer ailgylchu gwydr, caniau, poteli plastig, batris a phapur. Ceir gwared â phapur drwy gyfleusterau ailgylchu gwastraff cyfrinachol oherwydd y rheidrwydd i gadw cyfrinachedd yn y ddeddfwriaeth alluogi.

Llywodraethu Corfforaethol

Mae deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn Gorfforaeth Unigol. Yn ogystal â hynny, wrth gymryd rôl Ombwdsmon Dros Dro, fe'm penodwyd gan y Trysorlys yn Swyddog Cyfrifyddu'r cronfeydd cyhoeddus ac yn y cyswllt hwn y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ymddiried ynof i gyflawni fy swyddogaethau. Mae manylion pellach wedi'u nodi yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Cyfarwyddyd Cyfrifon

Dan y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM, dyddiedig 21 Rhagfyr 2006, roedd yn ofynnol i mi ddarparu cyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014 yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a gofynion datgelu'r argraffiad o Lawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (y FReM) a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM a oedd mewn grym yn 2013-14.

Paratowyd y cyfrifon hyn er mwyn:

- (a) rhoi darlun teg a chywir o'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2014, ac o'r alldro adnoddau net, yr adnoddau a ddefnyddiwyd i gyflawni amcanion, enillion a cholledion cydnabyddedig a'r llifoedd arian ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben bryd hynny; a
- (b) datgelu gwybodaeth am unrhyw wariant neu incwm o bwys na chafodd ei ddefnyddio i'r dibenion y'u bwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru neu drafodion o bwys nad oeddynt yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Archwilwyr

Archwilydd Cyffredinol Cymru yw Archwilydd Allanol cyfrifon Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fel y nodwyd ym mharagraff 7 o Atodlen 1 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Ar ôl trafod â'r swyddfa hon, penododd Swyddfa Archwilio Cymru Grant Thornton UK LLP i wneud y gwaith ar eu rhan, ond yr Archwilydd Cyffredinol sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol o hyd. Cost archwiliad 2013-14 oedd £20k, o'i gymharu â £19k yn 2012-13.

Hyd y gwn i, rwyf wedi cymryd pob cam y dylwn i fod wedi'i gymryd i dynnu sylw'r archwilwyr at unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae gennyf gytundeb lefel gwasanaeth ar wahân gyda Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer darparu cyngor sy'n ymwneud ag adnoddau dynol. Yn 2013-14 talwyd llai na £1k i Swyddfa Archwilio Cymru o dan y cytundeb hwnnw.

Y Dyfodol

Gan nad oes dim arwydd y bydd lefel yr ymholiadau a'r cwynion i'r swyddfa hon yn gostwng, bydd y dyfodol, heb os, yn cyflwyno heriau o ran ymdrin â'r baich achosion. Disgwylir y bydd Nick Bennett, sef Ombwdsmon newydd Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, yn dechrau yn ei rôl ym mis Awst 2014. Mr Bennett fydd yn penderfynu cyfeiriad y swyddfa yn y dyfodol a dymunaf yn dda iddo yn y dasg honno.

Yr Athro Margaret Griffiths
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2014

Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

Dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, mae'n rhaid i mi baratoi cyfrifon adnoddau ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn nodi'r adnoddau a brynwyd, a oedd yn cael eu dal neu y cafwyd gwared arnynt yn ystod y flwyddyn a'r defnydd o adnoddau gan y swyddfa yn ystod y flwyddyn ar y ffurf a'r sail a nodir yn y Cyfarwyddyd Cyfrifon. Paratwir y cyfrifon adnoddau ar sail cronïadau a rhaid iddynt roi darlun gwir a theg o sefyllfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'i alldro adnoddau net, yr adnoddau a wariwyd ar amcanion, newidiadau yn ecwiti trethdalwr, a'r llifoedd arian am y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, fel y Swyddog Cyfrifyddu, rhaid i mi gydymffurfio â gofynion *Llawlyfr Adroddiadau Ariannol* y Llywodraeth ac yn enwedig:

- glynu wrth y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Drysorlys EM, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu addas yn gyson;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- dweud a yw'r safonau cyfrifo perthnasol fel y'u nodwyd yn *Llawlyfr Adroddiadau Ariannol* y Llywodraeth wedi cael eu dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau o bwys yn y datganiadau ariannol; a
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes byw.

Mae fy nghyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifyddu yn cynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra arian cyhoeddus Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, dros gadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r swyddfa fel y nodir ym memorandwm y Swyddogion Cyfrifyddu a lunnir gan Drysorlys EM a'i gyhoeddi yn "Rheoli Arian Cyhoeddus", a'u bod yn unol â Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.

Adroddiad Taliadau

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn darparu y caf fy nhalu gan Gronfa Gyfunol Cymru, ynghyd â'r costau cysylltiedig sy'n ymwneud ag yswiriant gwladol a chostau fy mhensiwn. Telir yr Ombwdsmon ar lefel gyfwerth â Grŵp 5 y Strwythur Cyflog Barnwrol. Mae'r costau hyn wedi'u cynnwys yn Nodyn 4 dan Costau Gweinyddol Eraill fel Gwasanaethau Sefydlog y Gronfa Gyfunol.

Taliadau

Mae'r adrannau canlynol yn nodi tâl a buddiannau pensiwn uwch reolwyr y Swyddfa:

Un Cyfanswm Tâl										
Swyddogion	Cyflog (£000'oedd)		Taliadau bonws £000'oedd		Buddion o fath arall £000'oedd		Buddion pensiwn l'r £1,000 agosaf		Cyfanswm £000'oedd	
	2013-14	2012-13	2013-14	2012-13	2013-14	2012-13	2013-14	2012-13	2013-14	2012-13
Peter Tyndall ¹	90-95	135-140	-	-	-	-	(3,000)	56,000	90-95	190-195
Margaret Griffiths ²	30-35	-	-	-	-	-	-	-	30-35	-
Elizabeth Thomas ³	85-90	95-100	-	-	-	-	(90,000)	59,000	-	150-155
Chris Vinestock ⁴	5-10	-	-	-	-	-	(1,000)	-	5-10	-

¹ Wedi rhoi'r gorau i weithio 30 Tachwedd 2013

² Wedi dechrau gweithio rhan-amser 2 Rhagfyr 2013

³ Ymddeolodd 31 Rhagfyr 2013

⁴ Wedi dechrau gweithio ar 3 Mawrth 2014

Cyflog

Mae'r cyflog yn cynnwys cyflog gros, taliadau goramser ac unrhyw lwfansau eraill i'r graddau y bod trethiant y DU yn berthnasol iddynt.

Buddion o fath arall

Mae gwerth ariannol unrhyw fuddion o fath arall yn cynnwys unrhyw wariant a dalwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ac sy'n cael ei drin gan Gyllid a Thollau EM fel enillion trethadwy. Ni chafwyd gwariant o'r fath.

Bonysau

Ni thalwyd bonws yn ystod y flwyddyn i mi nac i unrhyw aelod o staff yn fy swyddfa gan nad oes cynllun bonws ar waith.

Cymarebau tâl

Roedd tâl band y cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog mwyaf yn y flwyddyn ariannol 2013-14 yn £90-£95,000 (2012-13, £135-£140,000). Roedd hyn 2.4 gwaith (2012-13, 3.6) yn fwy na thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £39,351 (2012-13, £38,961). Mae'r ffaith bod yr Ombwdsmon wedi gadael yn gynnar ddiwedd mis Tachwedd wedi effeithio ar y ffigur hwn - byddai'r swm cyfwerth am y flwyddyn gron wedi bod yn 3.5 gwaith yn fwy na'r canolrif.

Yn 2013-14, ni chafodd dim cyflogai daliad a oedd yn fwy na thâl y cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog mwyaf (2012-13, dim un).

Roedd ystod y taliadau rhwng £14,000 a £95,000 (2012-13 £16,000 i £135,000).

Mae'r cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog, tâl seiliedig ar berfformiad heb ei gyfuno, a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian pensiwnau.

Dyfarniadau cyflog

Mae cyflogau'r staff yn gysylltiedig â dyfarniadau cyflog a roddir i weithwyr sy'n gweithio ym maes Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr. Yn unol â'r drefn honno, cafodd staff godiad cyflog o 1% yn 2013-14.

Ymgynghori â staff

Mae gennym broses ymgynghori â staff sy'n cynnwys yr undebau llafur cydnabyddedig.

Pensiwnau

Isod, dangosir hawliau pensiwn yr unigolion a enwir uchod:

Enw	Pensiwn cronedig ar oed pensiwn ar 31/03/14 a'r cyfandaliad cysylltiedig	Gwir gynnydd mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar oed pensiwn	CETV ar 31/03/14	CETV ar 31/03/2013	Gwir gynnydd yn y CETV	Cyfraniad y cyflogwr at gyfrifon pensiwn partneriaeth
	£000	£000	£000	£000	£000	£100 agosaf
Peter Tyndall	70-75 a chyfandaliad sero	0-5 a chyfandaliad sero	989	929	11	-
Margaret Griffiths	-	-	-	-	-	2,800
Elizabeth Thomas ⁵	30-35 a thelir 32 o'r swm hwn	(0-5)	1,003	1,000	(90)	-
Chris Vinestock ⁶	-	-	-	-	(1)	-

⁵ Ymddeolodd ar 31 Rhagfyr 2013, pensiwn a delir a chyfandaliad wedi'i dalu

⁶ Dechreuodd weithio ar 3 Mawrth 2014 – gan ystyried chwyddiant, mae'r CETV a ariennir gan y cyflogwr wedi gostwng mewn termau real

Adrodd am gynlluniau Gwasanaeth Sifil a chynlluniau iawndal eraill – pecynnau ymadael

Ni thalwyd pecynnau ymadael yn 2013-14 (2012-13 dim)

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir y buddion pensiwn hyn dan drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn yr Atodiad Pensiynau sy'n dechrau ar dudalen 51 y cyfrifon hyn.

Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Risg

Gwnaed y taliadau amhensiynadwy canlynol, sy'n seiliedig ar gyfradd ddyddiol, i aelodau o'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Panel Ymgynghorol:

	2013-14	2012-13
	£	£
William Richardson	1,244	311
Ceri Stradling (daeth y contract i ben ym mis Mawrth 2014)	1,684	3,035
John Williams	875	1,488
Margaret Griffiths (tan fis Rhagfyr 2013)	1,244	622
Laurie Pavelin (daeth y contract i ben ym mis Mawrth 2012)	-	850

**Yr Athro Margaret Griffiths
Swyddog Cyfrifyddu**

23 Gorffennaf 2014

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Statws Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Fel y nodwyd yn Atodlen 1, paragraff 2 o Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, mae'r Ombwdsmon yn Gorfforaeth Unigol sy'n dal y swydd dan Ei Mawrhydi ac yn cyflawni ei ddyletswyddau ar ran y Goron. Mae paragraff 18 Atodlen 1 yn datgan mai'r Ombwdsmon yw Swyddog Cyfrifyddu swyddfa'r Ombwdsmon.

Newid Deiliaid Swydd

Ar ddechrau 2013-14, Peter Tyndall oedd deiliad swydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Ond, ymddiswyddodd o'i swydd ym mis Tachwedd 2013 ar ôl iddo gael ei benodi'n Ombwdsmon ac yn Gomisiynydd Gwybodaeth Iwerddon. Fe'm penodwyd i, Margaret Griffiths, yn Ombwdsmon Dros Dro ar ddechrau mis Rhagfyr 2013.

Cwmpas y Cyfrifoldeb

Wrth gyflawni fy swyddogaeth fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn sicrhau bod y swyddfa'n gweithio'n effeithiol ac i safon uchel o ran uniondeb. Yn ogystal, rwyf yn gyfrifol am gynnal system reolaeth fewnol gadarn sy'n cefnogi'r broses o gyflawni polisiau, nodau ac amcanion Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, gan ddiogelu hefyd yr asedau a'r arian cyhoeddus yr wyf i'n bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd i mi yn "Rheoli Arian Cyhoeddus".

Rwyf yn annibynnol ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru, ond yn atebol i'w Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus am y defnydd o adnoddau a ddarperir i gefnogi fy swyddogaethau statudol. Wrth bennu lefel yr adnoddau sydd ar gael i'r swyddfa, ystyrir y cynigion ar gyfer cyllideb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru gan Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â'r broses a nodir yn Neddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.

Disgwylir i mi gynnwys y datganiad hwn gyda fy nghyfrifon a'm hadroddiad blynyddol er mwyn egluro sut yr eir ati i lywodraethu fy swyddfa ac i sicrhau bod hynny yn bodloni gofynion y Cod Llywodraethu Corfforaethol. Er mwyn gallu bodloni'r gofynion hyn rwyf wedi sefydlu gweithdrefnau, systemau a strwythurau priodol sy'n gynhwysfawr ac sy'n rhoi tystiolaeth i mi fod y trefniadau llywodraethu yn gweithio fel y'u bwriadwyd ar draws y sefydliad a'i weithgareddau. Mae trefniadau o'r fath yn cynnwys fy Fframwaith Llywodraethu, rheolaeth fewnol gynhwysfawr, cwmpas archwiliad mewnol ac allanol effeithiol a gweithdrefnau monitro, cynllunio risg a rheolaeth ariannol gadarn.

Cynllunio Strategol a Monitro Perfformiad

Mae cylch cynllunio Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cynnwys llunio Cynllun Strategol bob tair blynedd a chynllun busnes bob blwyddyn. Cyflwynwyd y Cynllun Strategol tair blynedd diweddaraf i symud y swyddfa yn ei blaen at y flwyddyn 2014-15. Lluniwyd y Cynllun hwn mewn cysylltiad â holl staff Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru drwy gyfrwng seminarau a gweithdai. Lluniwyd y Cynllun Busnes ar gyfer 2013-14 i ddilyn ymlaen o hwn.

Er mai gwaith y timau unigol yn y swyddfa yw rhoi'r camau a nodwyd ar waith, mae'r Tîm Rheoli a'r Panel Ymgynghorol yn monitro'r cynnydd a wneir yn erbyn targedau a'r canlyniadau a sicrhawyd drwy adroddiadau chwarterol. Roeddwn yn falch iawn bod yr holl weithgareddau allweddol a bennwyd ar gyfer 2013-14 wedi'u cyflawni erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae cynllun tair blynedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi ystyried y cynnydd y mae'r swyddfa'n ei wynebu yn ei llwyth gwaith yn sgil rhoi Mesur Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG a gwasanaeth Cwynion Cymru ar waith, yn ogystal â'r tueddiad cyffredinol ar i fyny sy'n parhau yn nifer y cwynion sy'n dod i law. Mae'r gwaith cynllunio hefyd wedi ystyried yr angen i baratoi ar gyfer gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru), pe byddai'r cynigion i ymestyn awdurdodaeth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cael eu deddfu.

System Rheolaeth Fewnol

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi ei dyfeisio i reoli risg i raddau rhesymol ac nid i ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly, dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid absoliwt, o effeithiolrwydd y gall ei gynnig. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a luniwyd i ganfod a blaenoriaethu'r risgiau o ran cyflawni fy mholisiau, fy nodau a'm hamcanion, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu, a'u heffaith pe bai hynny'n digwydd, ac i'w rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod mewn grym gan swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon hyn, ac mae'n cydymffurfio â chyfarwyddyd Trysorlys EM. Ni chanfuwyd dim gwendidau sylweddol mewn rheolaeth fewnol yn sgil gwaith archwilio ac mae camau i wella rheolaeth eto yn cael eu rhoi ar waith yn brydlon ac yn cael eu monitro gan y Pwyllgor Archwilio a Risg.

Trefniadau Llywodraethu Corfforaethol

Rheolir trefniadau llywodraethu drwy Banel Ymgynghorol o ymgynghorwyr allanol sy'n cael cymorth Pwyllgor Archwilio a Risg, sy'n is-bwyllgor y Panel. Dyma gyfrifoldebau'r naill a'r llall:

Panel Ymgynghorol

(a) Rôl y Panel

Mae'r Panel Ymgynghorol yn fforwm anstatudol a'i brif rôl yw darparu cefnogaeth a chynghor i'r Ombwdsmon er mwyn iddo roi arweiniad a llywodraethu swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn dda. Hefyd, mae'r Panel Ymgynghorol yn cynnig persbectif allanol i helpu gyda datblygu polisiau ac arferion.

Mae'r Panel Ymgynghorol yn rhoi cefnogaeth a chymorth penodol i'r Ombwdsmon ar y canlynol:

- gweledigaeth, gwerthoedd a dibenion;
- cyfeiriad strategol a chynllunio;
- atebolrwydd i ddinasyddion am y cyllid cyhoeddus a gaiff;
- trefniadau rheolaeth fewnol a rheoli risg.

Cynghori'r Ombwdsmon yn unig yw gwaith y Panel Ymgynghorol, ac nid yw'n gwneud penderfyniadau drwy ei hawl ei hun.

Mae'r Panel hefyd yn cynorthwyo'r Ombwdsmon i sefydlu:

- trefniadau llywodraethu, gan gynnwys Cylch Gorchwyl unrhyw is-bwyllgorau;
- cyfeiriad strategol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ei nodau, ei amcanion a'i dargedau;
- polisiau busnes pwysig;
- polisiau a strategaethau cyflogaeth allweddol;

ynghyd â chraffu a rhoi sicrwydd mewn perthynas â'r canlynol:

- y Cynllun Strategol Tair Blynedd a'r Cynllun Busnes Blyneddol;
- dyrannu cyllidebau ar lefel uchel;
- cyflwyno'r Amcangyfrifon cyllidebol i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
- cyfrifon adnoddau (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Risg);
- contractau/buddsoddiadau cyfalaf (dros £250k) (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Risg).

Mae hefyd yn monitro ac yn adolygu'r canlynol:

- rheolaeth fewnol a risg (wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Risg);
- darpariaeth a pherfformiad gweithredol;
- perfformiad ariannol;

- effeithiolrwydd polisiau a strategaethau cyflogaeth;
- amrywiaeth a chyfle cyfartal, yn arbennig yng nghyswllt Deddf Cydraddoldeb 2010;
- strategaethau cyfathrebu allanol a chysylltiadau â rhanddeiliaid;
- iechyd a diogelwch a pharhad busnes.

Cynhaliwyd pedwar cyfarfod a hynny ym mis Gorffennaf, Medi a Rhagfyr 2013 ac ym mis Mawrth 2014.

(b) Aelodaeth

Mae'r aelodaeth yn cynnwys:

- yr Ombwdsmon (Cadeirydd oherwydd ystyriaethau'n ymwneud ag atebolrwydd cyfansoddiadol)
- hyd at bum aelod allanol (sy'n cynnig y profiad a'r sgiliau penodol a geisir gan yr Ombwdsmon a gall un o'r rhain fod o swyddfa ombwdsmon arall).

Mae'r Rheolwr Cyfathrebu a Pholisi yn gweithredu fel Ysgrifennydd y Panel; gall aelodau eraill o'r Tîm Rheoli fod yn bresennol yng nghyfarfodydd y Panel yn ôl penderfyniad yr Ombwdsmon ond nid ydynt yn aelodau o Bwyllgor Ymgynghorol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ffurfiol.

Dyma oedd aelodau'r Panel Ymgynghorol yn ystod 2013-14:

Bill Richardson
Ceri Stradling (tan ddechrau mis Mawrth 2014)
Jan Williams
John Williams.

Roeddwn hefyd yn aelod annibynnol ar y Pwyllgor Ymgynghorol tan fis Tachwedd 2013, ond dechreuais yn rôl y Cadeirydd ar ôl cael fy mhenodi'n Ombwdsmon Dros Dro ar ddechrau mis Rhagfyr 2013.

Pwyllgor Archwilio a Risg

(a) Cylch Gorchwyl

Y Panel Ymgynghorol sy'n gyfrifol am gytuno ar Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Archwilio a Risg. Pwyslais mawr rôl y Pwyllgor yw rheoli pob risg, nid dim ond rheolaeth ariannol y swyddfa.

(b) Aelodaeth

Yn ystod y flwyddyn, cafodd tri chyfarfod cyntaf y Pwyllgor Archwilio a Risg eu cadeirio gan Ceri Stradling BA FCA. Oherwydd gwrthdaro rhwng buddiannau yn sgil ei benodi i gorff a oedd o fewn awdurdodaeth yr Ombwdsmon,

ymddiswyddodd Ceri Stradling fel Aelod o'r Pwyllgor Ymgynghorol ac, o ganlyniad, fel Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg ar ddechrau mis Mawrth 2014. Cynigiodd Bill Richardson, a oedd eisoes yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg, i gadeirio'r cyfarfod a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2014. Rhoddodd Ceri Stradling gryn dipyn o gymorth i'r Ombwdsmon gyda'i arbenigedd helaeth o gyfrifyddu yn y sector preifat a chyhoeddus a'i brofiad o archwilio. Mae presenoldeb Bill Richardson ar y Pwyllgor yn gwella annibyniaeth y Pwyllgor. Arferai fod yn gyn-Ddirprwy Brif Weithredwr yn swyddfa Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd ac mae ganddo brofiad sylweddol o weithredu systemau llywodraethu, a systemau gweinyddol ac ariannol yng nghyd-destun cynllun ombwdsmon. Roeddwn i hefyd yn aelod annibynnol ar y Pwyllgor tan fis Tachwedd 2013, ond newidiodd fy statws ar y pwyllgor hwnnw ym mis Rhagfyr 2013 ar ôl i mi gael fy mhenodi'n Ombwdsmon Dros Dro. Rwyf innau'n aros ar y Pwyllgor yn rhinwedd fy swydd newydd fel Swyddog Cyfrifyddu. O ganlyniad i'r swydd wag a ddaeth yn sgil fy newid mewn statws, ymunodd John Williams â'r Pwyllgor. Roedd eisoes yn aelod o'r Pwyllgor Ymgynghorol, ac arferai fod yn Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

(c) Hyfforddiant

Gwahoddir Aelodau'r Pwyllgor i asesu eu hanghenion hyfforddi yn flynyddol. Yn ystod y flwyddyn a fu, i ategu rhaglen cynefino'r flwyddyn flaenorol ar gyfer aelodau'r Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Risg, mae hyfforddiant ychwanegol yn ymwneud â gwaith swyddfa Ombwdsmon wedi ei gynnal. Mae hyn wedi bod ar ffurf cyflwyniad/trafodaeth ar ddiwedd pob cyfarfod o'r Panel Ymgynghorol. Yn ystod y flwyddyn, bu Ceri Stradling mewn cyfarfod i Gadeiryddion ar Archwilio Cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru, ac roedd hyn yn fuddiol ar gyfer rhwydweithio a rhannu arfer gorau.

(d) Cyfarfodydd

Mae'r Pwyllgor yn llunio ei raglen waith flynyddol ei hun. Cynhaliwyd pedwar cyfarfod o'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn. Ymhob cyfarfod derbyniodd y Pwyllgor nifer o eitemau agenda sefydlog. Roedd un o'r rhain yn ymdrin â Rheoli Risg ac yn cynnwys manylion risgiau newydd ac unrhyw newid i'r Gofrestr Risg a oedd yn bodoli (e.e. symudiad yn lefel y risg). Pan ystyrir y Cynllun Archwilio Mewnol blynyddol, mae'r gofrestr risgiau lawn ar gael i'r Pwyllgor er mwyn sicrhau bod y cynllun arfaethedig yn adlewyrchu'r blaenoriaethau yn y gofrestr. Mewn cyfarfodydd eraill, cyflwynir risgiau uchel a chanolig i'r Pwyllgor o leiaf er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor yn gwybod amdanynt. Y prif risgiau a gafodd eu monitro yn ystod y flwyddyn oedd enw da'r swyddfa ac, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, y lefel briodol o adnoddau i alluogi'r Ombwdsmon i gyflawni ei rwymedigaethau statudol. Mae lefel gyffredinol y risg sy'n wynebu'r sefydliad wedi aros yn isel ac, at ei gilydd, yn statig.

Roedd adroddiadau sefydlog eraill a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn gysylltiedig â datganiadau ynghylch a oes unrhyw dwyll neu golledion gan gynnwys colli data wedi dod i'r amlwg.

Yn ystod y flwyddyn derbyniodd y Pwyllgor adroddiadau hefyd am unrhyw faterion priodol a oedd o fewn ei gylch gorchwyl. Roedd hyn yn cynnwys: Y cyfrifon naw mis; trefniadau pensiwn; y strategaeth rheoli asedau; y newyddion diweddaraf am y cynllun parhad busnes; a materion llywodraethu corfforaethol ac ariannol perthnasol a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM.

Ym mhob cyfarfod, cafodd y Pwyllgor gopi, er gwybodaeth, o'r adroddiad Monitro Cyllideb diweddaraf sy'n cael ei ystyried gan y Tim Rheoli. Bwriad hwn yw rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor bod y swyddfa yn cadw llygad cyson ar y sefyllfa ariannol.

Rhoddodd y Pwyllgor gyngor i'r Ombwdsmon er mwyn sicrhau bod Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2013-14 yn cynnwys gwybodaeth briodol ac yn cydymffurfio ag arfer gorau.

(e) Archwilio Mewnol ac Allanol

Cafodd y Pwyllgor adroddiadau rheolaidd gan yr archwilwyr mewnol a'r archwilwyr allanol. Cynlluniwyd gwaith Deloitte, yr Archwilwyr Mewnol, yn ystod y flwyddyn ar sail asesiad cyffredinol o'u hanghenion a'i gyflawni drwy eu trydedd raglen flynyddol. Cyfeiriodd eu hadroddiadau at y fframwaith rheoli mewnol boddhaol yn y sefydliad ac roeddent yn cynnwys argymhellion ar gyfer gwella lle roedd angen. Nodwyd yr asesiadau cyffredinol canlynol yn eu Hadroddiad Blynyddol Mewnol ar Systemau Cyllid ar gyfer 2013-14:

Rheoli Arian Parod a Bancio	Sicrwydd LLAWN
Refeniw a symiau Derbyniadwy eraill	Sicrwydd LLAWN
Rheolaeth Gyllidebol	Sicrwydd LLAWN
Cyfriflyfr Cyffredinol	Sicrwydd SYLWEDDOL

Roedd y rhaglen archwilio dreiglol a oedd yn cynnwys elfennau eraill gwaith a mesurau rheoli'r sefydliad hefyd yn cyfeirio at y fframwaith rheoli mewnol boddhaol yn y sefydliad, ac roeddent yn cynnwys argymhellion ar gyfer gwella lle roedd angen. Roedd yr asesiadau cyffredinol fel a ganlyn:

Camau Pellach y Panel Ymgynghorol a Rheoli Risg a Llywodraethu Corfforaethol	Sicrwydd LLAWN
Cwynion Cymru	Sicrwydd LLAWN

Yn ogystal, lluniodd yr archwilwyr mewnol adroddiad ymgynghorol ar drefniadau Cyfathrebu Mewnol, a oedd yn adroddiad cadarnhaol dros ben hefyd.

Nodwyd yn Adroddiad Blynyddol yr archwilwyr mewnol ar gyfer 2013-14 bod ein hasesiad cyffredinol yn dangos mai **sicrwydd llawn** a roddir ar gyfer rheoli risg a llywodraethu corfforaethol. Mae'r canfyddiadau hyn yn rhoi sicrwydd bod y trefniadau ar waith yn lleihau pa mor agored yw'r sefydliad i risg. Nododd y Pwyllgor drylwyrredd y gwaith archwilio, ymarferoldeb yr argymhellion ac ymateb agored a chadarnhaol y rheolwyr i'r argymhellion a wnaed.

Mae'r Archwilwyr Allanol hefyd yn gwerthuso effeithiolrwydd yr Archwiliad Mewnol bob blwyddyn. Yn eu Llythyr Rheoli ar gyfer 2013-14, daethant i'r casgliad fod yr Ombwdsmon wedi gweithredu system reoli effeithiol gan gynnwys trefniadau Archwilio Mewnol sy'n cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Llywodraeth.

Rhaid i'r rôl archwilio allanol, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, gael ei chyflawni gan Swyddfa Archwilio Cymru. Cyflawnwyd y gwaith hwnnw, gyda chytundeb yr Ombwdsmon, yn ystod y flwyddyn gan Grant Thornton UK LLP yn gweithredu ar ran Swyddfa Archwilio Cymru. Ystyriodd y Pwyllgor y Gyfrifon Blynyddol a oedd yn cynnwys Datganiad Llywodraethu'r swyddfa ar gyfer 2013-14 ynghyd ag Adroddiad Archwilio Allanol ISA260. Cafodd casgliadau Archwilio ar gyfer blwyddyn ariannol 2012/13 eu hadolygu yng nghyfarfod y Pwyllgor ym mis Medi 2013. Rhoddwyd barn ddiamed ar Gyfrifon 2012-13 ar 8 Awst a chodwyd dim ond tri o'r cywiriadau a argymhellwyd a oedd eisoes wedi'u rhoi ar waith.

Mae gan yr Archwilwyr Mewnol ac Allanol yr hawl, os ystyrir hynny'n briodol, i godi unrhyw fater drwy bolisi mynediad agored gyda'r Cadeirydd a thrwy'r hawl honno i ddwyn unrhyw fater i sylw'r Pwyllgor. Sicrhaodd y Pwyllgor, drwy adolygu rhaglenni'r Archwilwyr Mewnol ac Allanol, eu bod yn cydweithredu'n effeithiol â'i gilydd. Mae ansawdd y gwaith archwilio a safon gwaith y Pwyllgor wedi cael ei werthuso yn ystod y flwyddyn drwy ystyried yr adroddiadau archwilio a'r argymhellion a'r ddeialog mewn cyfarfodydd rhwng Aelodau'r Pwyllgor a'r Archwilwyr.

I sicrhau y gellir codi materion priodol yn gyfrinachol mae Cadeirydd y Pwyllgor yn cynnal cyfarfod bob blwyddyn â chynrychiolwyr yr Archwilwyr Allanol a Mewnol. Cynhaliwyd cyfarfod o'r fath ar 26 Mawrth 2014.

(f) Prosesau monitro

Ym mhob cyfarfod yn ystod 2013-14, cafodd y Pwyllgor adroddiad ar y cynnydd sydd wedi'i wneud o ran gweithredu ar argymhellion yr Archwilwyr Mewnol ac Allanol. Roedd aelodau'r pwyllgor yn fodlon bod pob un o'r argymhellion a wnaed heblaw un wedi'u gweithredu. Roedd yr unig argymhelliad ar ôl i'w weithredu yn ymwneud ag adolygu polisïau AD ac roedd y rhain erbyn hyn yn destun adolygiad gan arbenigwyr AD allanol.

(g) Asesiad ac Adolygiad Blynyddol

Cynhelir yr adolygiad blynyddol hwn er mwyn sicrhau bod gwaith y Pwyllgor Archwilio a Risg yn parhau i gydymffurfio â'r Egwyddorion Arfer Da sydd wedi'u nodi yn Llawlyfr Pwyllgorau Archwilio Trysorlys EM. I helpu'r Pwyllgor i benderfynu a oedd yn cydymffurfio ag arfer da, gofynnwyd i bob aelod gwblhau "rhestr wirio hunanasesiad y Pwyllgor Archwilio" y Swyddfa Archwilio Genedlaethol.

Wrth baratoi adroddiad y llynedd, cafwyd sylwadau gan aelodau'r Pwyllgor a chafodd y rhain eu hystyried wrth baratoi'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2013-14. Isod, dyma'r meysydd a nodwyd a'r sefyllfa ar ddiwedd 2013-14:

- cyflwyno asesiad o berfformiad blynyddol ffurfiol ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Risg [cyflwynwyd asesiad peilot ar ddiwedd 2013-14]
- adolygu amodau penodi Aelodau i sicrhau eu bod yn cydymffurfio'n llawn ag arfer gorau, yn enwedig yng nghyswllt terfynu [yn dal i gael ei adolygu]
- o safbwynt hyfforddi a datblygu, adolygu'r broses gynefino yn sgil penodiadau diweddar a'i gwella, os oes angen, er mwyn rhoi gwell dealltwriaeth o fusnes y sefydliad [wedi'i gwblhau]
- cyfrifoldebau o ran gweithdrefn chwythu'r chwiban Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a Chod Ymddygiad y Staff i'r graddau ag y mae'n berthnasol i faterion ariannol a llywodraethu. [Mae oedi wedi bod gyda hyn oherwydd bod y Tîm Rheoli wedi penderfynu cael cyngor allanol ynghylch portffolio polisiau Adnoddau Dynol.]

Cynhaliodd aelodau'r Pwyllgor adolygiad tebyg ar gyfer y flwyddyn 2013-14. Nodwyd un mater ychwanegol:

- y byddai'n ddefnyddiol cael un sesiwn gynefino benodol ar gyfer aelodau newydd y Pwyllgor.

Lluniodd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2013-14.

Casgliad yr adroddiad oedd ei fod wedi cael gwybodaeth a sicrwydd cynhwysfawr a oedd yn ddibynadwy ac yn ddigon iddo gyflawni ei gyfrifoldebau. Roedd y sicrwydd hwn yn dangos bod yr amgylchedd rheolaeth fewnol cyffredinol, adroddiadau ariannol, rheoli risg ac ansawdd y gwaith Archwilio Allanol a Mewnol yn foddhaol.

Felly, roedd y Pwyllgor yn gallu rhoi sicrwydd y byddai'n fy nghynorthwyo i fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i gydymffurfio â'm cyfrifoldebau i, a chyfrifoldebau fy rhagflaenydd, fel Swyddog Cyfrifyddu, yn benodol yng nghyswllt rhoi tystiolaeth a fyddai'n helpu gyda'r gwaith o baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Rhoi Gwybod am Ddigwyddiadau sy'n ymwneud â Data Personol

Mae Swyddfa'r Cabinet wedi cyhoeddi canllawiau ar roi gwybod ynghylch unrhyw achos o gollu data personol a warchodwyd, datgelu'r data hynny heb awdurdod ac unrhyw achos o gael gwared ar ddata personol a warchodwyd mewn modd annigol. Y ddyletswydd yw adrodd ynghylch y canlynol:

- manylion unrhyw achosion sy'n ymwneud â data personol yr adroddwyd yn eu cylch wrth Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ariannol;
- achosion wedi'u cofnodi sy'n ymwneud â data personol a warchodwyd nas adroddwyd yn ffurfiol yn eu cylch wrth Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ariannol; ac
- unrhyw achosion sy'n ymwneud â data personol a warchodwyd yn y blynyddoedd ariannol blaenorol.

Er nad oedd data wedi mynd ar goll (llwyddwyd i adfer yr holl ddata perthnasol), ystyriwyd ei bod yn briodol adrodd dau ddigwyddiad i'r Pwyllgor Archwilio a Risg lle roedd data personol wedi cael eu hanfon at yr unigolyn anghywir gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Roeddent yn ymwneud ag achosion heb gysylltiad â'i gilydd. Yn dilyn ymchwiliad mewnol, daethpwyd i'r casgliad bod y ddau ddigwyddiad wedi digwydd oherwydd gwall dynol ac nid oherwydd unrhyw ddiffyg yn y broses. Ar ôl hynny, mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi cynnal hyfforddiant diweddarau ar gyfer holl aelodau o'r staff ar bwysigrwydd diogelwch data a'r angen i wneud archwiliadau digonol a thrylwyr o'r hyn a anfonir drwy unrhyw gyfrwng (post/negesydd/e-bost/ffôn ayb). Ymdriniwyd â gwallau'r staff yn fewnol yn y ddau achos yn unol â pholisi AD priodol. Roedd llythyr yn cynnig ymddiheuriad llawn wedi'i anfon yn y ddau achos at y sawl a dderbyniodd y data anghywir. Yng nghyswllt un o'r achosion, roedd gweithdrefnau ar waith i ganiatáu i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru roi gwybod i'r partion perthnasol eraill am y wybodaeth a gafodd ei chamgyfeirio yn ystod wythnosau cyntaf 2014-15.

Mae'r polisi diogelwch gwybodaeth ar gyfer y swyddfa ar gael os gwneir cais amdano.

Y Fframwaith Risg a Rheoli

Yn unol â "Rheoli Arian Cyhoeddus" rwyf yn cael fy nghefnogi gan Gyngorydd Ariannol. Mae'n gyfrifydd cymwysedig ac yn ymgymryd â chyfrifoldebau'r cyfarwyddwr cyllid proffesiynol fel sy'n cael ei nodi yn y ddogfen honno.

Rwyf yn parhau i wella'r trefniadau ar gyfer rheolaeth fewnol gadarn er mwyn sicrhau bod y swyddfa'n gallu canfod, asesu a rheoli risg yn effeithiol. Wrth ymgymryd â'r cyfrifoldeb hwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014 cefais i a'm rhagflaenydd gefnogaeth Cyfarwyddwr y mae rhai o gyfrifoldebau'r Ombwdsmon wedi cael eu dirprwyo iddo. Yn ogystal, y Tim Rheoli a gadeirir gennyf fi sydd â'r cyfrifoldeb dros oruchwylio rheoli risg. Rwyf yn fodlon bod y systemau sydd ar waith yn canfod risgiau posibl yn gynnar ac yn caniatáu, trwy reolaeth weithredol, i gamau priodol gael eu cymryd er mwyn lleihau i'r eithaf unrhyw effaith andwyol ar y swyddfa. Fel yr wyf wedi nodi eisoes, mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cael adroddiadau rheolaidd am Gofrestr Risgiau'r swyddfa.

Y Broses Gyllidebu

Yn rhinwedd fy swydd fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn sicrhau bod gennyf drefniadau ar waith sy'n cadw rheolaeth dynn ar yr arian cyhoeddus sydd yn fy ngofal, fel y gwnaeth fy rhagflaenydd o'm blaen. Yn benodol, mae'r Tim Rheoli yn cael adroddiad monitro cyllideb bob mis sy'n nodi gwir wariant o'i gymharu â'r gwariant a glustnodwyd yn y gyllideb. Mae unrhyw faterion annisgwyl yn ymwneud â gwariant sy'n codi yn ystod y flwyddyn yn cael eu trafod a phennir camau i'w cymryd i sicrhau bod y swyddfa yn cadw o fewn y gyllideb y cytunwyd arni. Nid oes dim ystyriaethau mawr wedi codi yng nghyswllt cyllideb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2013-14. O ran y broses llunio amcangyfrif ariannol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2014-15, cafodd papur yn nodi meini prawf cychwynnol ar gyfer y gyllideb ei drafod gan y Panel Ymgynghorol ym mis Gorffennaf 2013. Yn dilyn hyn trafodwyd papur amcangyfrif drafft o'r gyllideb yn y cyfarfod ym mis Medi 2013. Roedd y papur hwn yn nodi'n llawn yr adnoddau ariannol yr oedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn eu hystyried yn angenrheidiol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru allu cyflawni ei ddyletswyddau. Cyflwynwyd y papur Amcangyfrifon terfynol i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Ystyriodd y Pwyllgor Cyllid y papur ym mis Hydref 2013 ac roedd fy rhagflaenydd yn falch o allu bod yn bresennol yn y cyfarfod i ateb cwestiynau penodol Aelodau'r Cynulliad ar y cyflwyniad. Ar ôl hynny, cymeradwyodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru yr amcangyfrif ariannol ar gyfer 2014-15.

Casgliad

Gallaf ddatgan nad oedd gwendidau o bwys yn system rheolaeth fewnol y swyddfa yn 2013-14 a effeithiodd ar allu'r swyddfa i gyflawni ei pholisiau, ei nodau a'i hamcanion a bod trefn Lywodraethu Gorfforaethol gadarn ar waith heb unrhyw enghreifftiau o dorri'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

**Yr Athro Margaret Griffiths
Swyddog Cyfrifyddu**

23 Gorffennaf 2014

Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2014 o dan paragraff 17 (2) o atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005). Mae'r rhain yn cynnwys y Crynodeb Alldro Adnoddau, y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Llifau Arian, y Datganiadau o'r Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr, a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisiau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad hwnnw.

Priod gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Archwilydd

Fel yr eglurir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, sy'n cynnwys yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth a'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005) a chyfarwyddiadau a wnaed gan Drysorlys EM o dan y Ddeddf honno, ac am sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r adroddiad ar gydnabyddiaeth i'w harchwilio yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Cynhelir archwiliad er mwyn cael digon o dystiolaeth o'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamdatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisiau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol.

Mae hefyd yn ofynnol i mi gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn Adroddiad yr Ombwdsmon er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol

archwiliedig. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar y Datganiadau Ariannol

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar 31 Mawrth 2014 a'i ofyniad arian parod net, ei alldro adnoddau net a'i gost gweithredu net am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005).

Barn ar Reoleidd-dra

Yn fy marn i, ymhob ffordd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhan o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) (2005); ac
- mae'r wybodaeth sy'n cynnwys Adroddiad yr Ombwdsmon a'r rhan heb ei archwilio o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth, a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EM;
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- ni ddatgelwyd gwybodaeth a ddynodwyd gan Drysorlys EM o ran

cydnabyddiaeth a thrafodion eraill; neu

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

5 Awst 2014

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiadau Ariannol 2013-14

Crynodeb o'r Alldro Adnoddau

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

	Amcangyfrif Diwygiedig			Alldro			Cyfanswm yr alldro net o'i gymharu â'r arbediad/ (gormodedd) a amcangyfrifwyd	2012-13
	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net		Cyfanswm Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		£000
Costau Gweinyddu	3,908	(6)	3,902	4,029	-	4,029		4,150
Llai Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir				162		162		189
Cyfanswm Adnoddau	3,908	(6)	3,902	3,867	-	3,867	35	3,961
Gofyniad Arian Parod Net Nodyn 2	4,060		4,060	4,040		4,040	20	3,961

Incwm anweithredol a derbyniadau nas ystyrir yn incwm gweithredu

	Amcangyfrif Diwygiedig			Alldro			Cyfanswm yr alldro net o'i gymharu â'r arbediad/ (gormodedd) a amcangyfrifwyd	2012-13
	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net	Gwariant Gros	Incwm	Cyfanswm Net		Cyfanswm Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000		£000
Gwerthu Asedau Sefydlog	-	-	-	-	-	-	-	-

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 50 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 51 i 61 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiadau Ariannol 2013-14

Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

	Nodyn	2013-14	2012-13
		£000	£000
Costau gweinyddol			
Costau staff	3	2,503	2,568
Costau gweinyddol eraill heb fod yn rhai staff	4	1,526	1,582
Costau Gweinyddol Gros		4,029	4,150
Incwm Gweithredol	5	-	-
Costau Gweinyddol Net		4,029	4,150
COST GWEITHREDU NET a'r ALLDRO ADNODDAU NET		4,029	4,150

Mae'r holl weithgareddau a ddechreuwyd o fewn y cyfnod yn parhau.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 50 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 51 i 61 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiadau Ariannol 2013-14

Datganiad Sefyllfa Ariannol

ar 31 Mawrth 2014

	Nodyn	2013-14		2012-13	
		£000	£000	£000	£000
Asedau anghyfredol					
Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	7	83		127	
Asedau anniriaethol	8	138		182	
Symiau derbyniadwy sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	9	67		-	
Cyfanswm yr asedau anghyfredol			288		309
Asedau Cyfredol					
Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	9	188		146	
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod	10	20		2	
Cyfanswm asedau cyfredol			208		148
Cyfanswm asedau			496		457
Rhwymedigaethau cyfredol					
Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	11	(140)		(117)	
Darpariaethau	12	(190)		(80)	
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol			(330)		(197)
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol			166		260
Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	11	-		(25)	
Darpariaethau	12	(438)		(460)	
			(438)		(485)
			(272)		(225)
Gwarged /(Diffyg) y Gronfa Bensiwn	Atodiad Pensiynau		(720)		(640)
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau			(992)		(865)
Ecwiti Trethdalwyr: Cronfa Gyffredinol			(992)		(865)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 50 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 51 i 61 yn rhan o'r datganiadau hyn

Yr Athro Margaret Griffiths
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2014

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiadau Ariannol 2013-14

Datganiad Llif Arian

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

	Nodyn	2013-14	2012-13
		£000	£000
All-llif arian o weithgareddau gweithredol	13	(3,975)	(4,035)
Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	14	(47)	(14)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	15	4,060	3,962
Cynnydd (gostyngiad) net mewn symiau cyfwerth ag arian parod cyn addasu ar gyfer taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		38	(87)
Taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		(20)	(2)
Cynnydd (gostyngiad) net mewn symiau cyfwerth ag arian parod ar ôl addasu ar gyfer taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		18	(89)
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod		2	91
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod		20	2

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 50 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 51 i 61 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Datganiadau Ariannol 2013-14

Datganiad Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr
ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2014

	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Gyffredinol
	2013-14	2012-13
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(865)	(714)
Costau gweithredu net	(4,029)	(4,150)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	4,060	3,962
Yn ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru		
- Arian parod	(20)	(2)
- Incwm anweithredol	-	-
Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	162	189
(Diffyg) gwarged actwaraidd	(300)	(150)
Cyfanswm yr incwm a'r costau cydnabyddedig am y flwyddyn	(127)	(151)
Balans ar 31 Mawrth	(992)	(865)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 35 i 50 a'r Atodiad Pensiynau ar dudalennau 51 i 61 yn rhan o'r datganiadau hyn

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Datganiadau Ariannol 2013-14

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Datganiad am y Polisiau Cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol (FReM) y Llywodraeth, a gyhoeddir gan Drysorlys EM, ac sydd mewn grym ar gyfer 2013-14. Mae'r polisiau cyfrifyddu yn yr FReM yn defnyddio Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y maent wedi cael eu mabwysiadu neu eu dehongli ar gyfer y sector cyhoeddus. Os yw'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y tybiwyd iddo fod yr un mwyaf priodol i amgylchiadau arbennig Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, i bwrpas rhoi darlun gwir a theg. Disgrifir y polisiau cyfrifyddu arbennig sydd wedi cael eu mabwysiadu gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru isod. Fe'u defnyddiwyd yn gyson wrth ddelio ag eitemau yr ystyrir eu bod o bwys mewn perthynas â'r cyfrifon.

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn dan y confensiwn costau hanesyddol, a'u haddasu i ystyried unrhyw achos lle cafodd gwerth yr asedau sefydlog eu hailbriso, yn ôl eu gwerth i'r busnes drwy gyfeirio at eu costau cyfredol.

1.2 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar

Mae gwariant ar eiddo, peiriannau a chyfarpar yn cael ei gyfalafu lle disgwylir i'r hyn a brynir fod ag oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn a lle mae'r gost yn fwy na £1k. Gall asedau sy'n costio llai na £1k gael eu cyfalafu ar yr amod eu bod yn rhai cyfalaf a'u bod yn rhan o gynllun mwy sydd â chyfanswm dros £1k. Dangosir asedau ar eu cost, llai lwfans am ddibrisiant. Adeg eu cydnabod ar y cychwyn, mesurir asedau sefydlog ar sail eu cost gan gynnwys costau megis costau gosod, y gellir eu priodoli'n

uniongyrchol i fod at ddibenion eu paratoi ar gyfer y defnydd y bwriadwyd hwynt. Wrth adolygu costau'r asedau sefydlog a brynwyd eisoes a'r prisiau a dalwyd am yr eitemau newydd a brynwyd yn ystod y flwyddyn, nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth llyfr net hanesyddol yr asedau a chost eu hadnewyddu, llai dibrisiant.

1.3 **Dibrisiant**

Caiff asedau eu dibrisio yn ôl cyfraddau a fydd yn eu gostwng i sero neu, os yw'n berthnasol, i amcangyfrif o'u gwerth gweddillol ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol dybiedig yn dilyn taliad dibrisiant blwyddyn lawn cychwynnol ym mlwyddyn eu prynu. Caiff asedau sy'n cael eu datblygu eu dibrisio o'r flwyddyn y defnyddir yr asedau hynny gyntaf. Ac eithrio lle nodir hynny'n wahanol, tybir bod oes asedau fel a ganlyn:

Peiriannau	10 mlynedd neu gyfnod y brydles os yw'n llai
Dodrefn a ffitiadau eraill	10 mlynedd neu, yn achos y ffitiadau, cyfnod y brydles
Cyfrifiaduron a chyfarpar arall	3 i 10 mlynedd

1.4 **Asedau anniriaethol**

Mae trwyddedau meddalwedd cyfrifiadurol a brynir a meddalwedd a ddatblygir yn cael eu cyfalafu os ydynt yn costio £1k neu ragor ac os yw eu hoes ddefnyddiol yn fwy na blwyddyn. Gall asedau anniriaethol sy'n costio llai na £1k gael eu cyfalafu gyhyd â'u bod yn asedau cyfalaf a'u bod yn rhan o gynllun mwy sydd â chyfanswm dros £1k. Caiff asedau anniriaethol eu hadolygu'n flynyddol er mwyn canfod lleihad yn eu gwerth a chânt eu datgan ar sail cost hanesyddol wedi'i hamorteiddio. Caiff trwyddedau meddalwedd eu hamorteiddio dros gyfnod y drwydded neu dros oes economaidd ddefnyddiol yr offer cyfrifiadurol y maent wedi'u gosod arno, pa un bynnag yw'r byrraf. Fel arfer, byddai hyn rhwng 3 a 5 mlynedd. Caiff

meddalwedd a ddatblygir ei hamorteiddio dros ei hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Yn y flwyddyn y cânt eu prynu, gwneir taliad amorteiddio blwyddyn lawn gyda'r gweddill yn cael ei amorteiddio ar sail llinell syth dros weddill yr oes amcangyfrifedig.

1.5 **Treth ar Werth (TAW)**

Nid yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi'i gofrestru ar gyfer TAW. Felly datgelir gwariant yn cynnwys TAW.

1.6 **Pensiynau**

Mae'r ymrwymadau pensiwn i staff blaenorol a phresennol yn cael eu cyflawni drwy ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS), sy'n bennaf yn un anghyfrannol a heb ei ariannu, drwy'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir drwy Gynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y Gronfa), a thrwy daliadau uniongyrchol i ddau Gomisiynydd blaenorol dros Weinyddu Lleol yng Nghymru ac un buddiolwr sy'n dal yn fyw. Datgelir y manylion llawn yn yr Atodiad Pensiynau ar ddiwedd y Datganiadau Ariannol. Caiff costau darparu'r pensiynau hyn eu cynnwys yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr gyda'r enillion a'r colledion actwaraidd sy'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn cael eu cynnwys yn y flwyddyn y maent yn codi.

1.7 **Costau gadael yn gynnar**

Lle mae'n ofynnol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru dalu costau ychwanegol buddion sy'n fwy na'r buddion arferol a delir dan y cynllun pensiwn priodol i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar, caiff y costau hyn eu cynnwys yn llawn yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr pan fydd y rhwymedigaeth yn codi.

1.8 **Prydlesi Gweithredol**

Mae gwariant ar eiddo a brydlesir yn wariant yn y cyfnod y mae'n berthnasol iddo. Mae taliadau ar gyfer cyfarpar yng nghyswllt prydlesi gweithredol yn cael eu rhannu'n gyfartal dros oes y brydles.

1.9 **Costau Staff**

Yn unol ag IAS 19, caiff buddion tymor byr gweithwyr, megis cyflogau a chyfraniadau nawdd cymdeithasol, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb salwch â thâl, yn ogystal â buddion anariannol ar gyfer gweithwyr cyfredol, eu cydnabod pan fydd gweithiwr wedi darparu gwasanaethau'n gyfnewid am y buddion hynny.

1.10 **Incwm Gweithredol**

Cyfrifir ar gyfer llog banc yn y flwyddyn y'i ceir. Credydur incwm arall i'r flwyddyn gyfrifo y gwneir y gwaith ynddi.

1.11 **Incwm anweithredol**

Mae incwm anweithredol y mae'n rhaid ei ildio i Gronfa Gyfunol Cymru yn dod o werthu asedau sefydlog.

1.12 **Grantiau'r Llywodraeth**

Cyfrifir ar gyfer grantiau'r llywodraeth yn y flwyddyn y'u ceir.

1.13 **Cyfnewid Arian Tramor**

Mae trafodion busnes mewn arian tramor yn cael eu trosi'n sterling yn ôl y cyfraddau sydd mewn grym ar ddyddiadau'r trafodion hyn.

1.14 **Offerynnau Ariannol**

Offeryn ariannol yw unrhyw gontract sy'n rhoi ased ariannol i un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti i endid arall. Nid oes gan yr Ombwdsmon unrhyw offerynnau ariannol cymhleth o dan y disgrifiad a

ddarperir gan IAS 32. Y prif offerynnau ariannol sy'n cael eu dal yw'r symiau taladwy a'r symiau derbyniadwy. Ystyrir y rhain yn fenthyciadau a symiau derbyniadwy yn unol ag IAS 39. Felly fe'u datgelir yn y cyfrifon ar sail cost wedi'i hamorteiddio.

1.15 **Darpariaethau**

Symiau yw'r rhain y mae'r swm neu'r amseru sy'n berthnasol iddynt yn ansicr ar ddyddiad y fantolen ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r ymrwymadau. Pan fydd effaith gwerth amser arian yn sylweddol, caiff y llifoedd arian amcangyfrifedig yr addaswyd yn ôl risg eu disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt a argymhellir gan Drysorlys EM.

1.16 **Adroddiadau Segmentol**

Ni ystyrir bod unrhyw segmentau gweithredu i adrodd arnynt ar wahân yn unol ag IFRS 8; ond mae'r Ombwdsmon wedi dewis datgelu'n ychwanegol y gwariant sy'n gysylltiedig â phedwar phrif amcan y swyddfa. Mae'r dulliau a ddefnyddir i ddyrannu costau wedi eu dyfeisio i roi'r darlun mwyaf cywir o gostau rhedeg swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Sail y dosrannu yw amcangyfrif o'r amser a dreulir ar amcanion y swyddfa gan y staff, ac eithrio gwariant y gellir ei briodoli'n uniongyrchol. Ni ddarperir adroddiad ar y wybodaeth hon yn fewnol.

2. Cysoni Adnoddau â'r Gofynion Arian Parod Net

	Nodyn	2013-14 Amcangyfrif diwygiedig	2013-14 Cyfanswm yr Alldro Net	Cyfanswm yr alldro net o'i gymharu â'r arbediad/(gormodedd) diwygiedig a amcangyfrifwyd	2012-13 Alldro Diwygiedig
		£000	£000	£000	£000
Alldro Adnoddau Net Datganiad am y Gwariant Net Cynhwysfawr			4,029		4,150
Llai Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	4		(162)		(189)
Gofynion Adnoddau Net		3,902	3,867	35	3,961
Gofyniad Cyfalaf Net	7/8	40	47	(7)	14
Symudiad mewn darpariaethau	12	(40)	(88)	48	(25)
Taliadau cyfalaf	4	(109)	(135)	26	(125)
Symudiadau mewn cyfalaf gwaith	10/13	25	129	(104)	(64)
Cyllido pensiynau	3	242	220	22	200
Gofyniad net o ran arian Crynodeb o'r Alldro Adnoddau		4,060	4,040	20	3,961

3. Niferoedd a Chostau Staff

Dyma gyfanswm y costau cyflogi:

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Staff parhaol:		
Cyflogau	1,876	1,883
Costau Nawdd Cymdeithasol	134	149
Costau Pensiwn	370	373
Symudiadau yn y gronfa bensiwn	90	134
Cyfanswm	2,470	2,539
Staff dros dro		
Cyflogau	28	25
Costau Nawdd Cymdeithasol	1	1
Costau Pensiwn	4	3
Cyfanswm	33	29
Cyfanswm costau cyflogi	2,503	2,568

Mae costau staff dros dro yn cynnwys staff asiantaeth ynghyd ag unrhyw unigolion a gyflogwyd ar gontract dros dro. Nid yw'r costau cyflogau a nodwyd uchod yn dangos costau cyflogi a chostau cysylltiedig yr ombwdsmon. Mae'r rheswm dros y gwahaniaeth wedi'i nodi yn yr Adroddiad Taliadau (gweler tudalen 11).

Roedd nifer gyfartalog y staff a gyflogwyd ar sail gyfwerth ag amser llawn (gan gynnwys uwch reolwyr) yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	2013-14	2012-13
	Nifer	Nifer
Uwch reolwyr	2	2
Ymchwilio i gwynion	42	42
Staff Gwasanaethau Corfforaethol / Gweithredol	8	9
Cyfanswm	52	53

Mae'r uchod yn cynnwys Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

At ddibenion cymharu, cyfanswm y costau cyflogi yn cynnwys yr Ombwdsmon yw:

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Ombwdsmon	162	189
Swyddfa	2,503	2,568
Cyfanswm	2,665	2,757

4. Costau Gweinyddol heb fod yn rhai staff

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Rhenti dan brydlesau gweithredol	232	235
Ffi Archwilwyr Allanol	20	19
Gwasanaethau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru a Grant Thornton	-	-
Cynghorwyr Proffesiynol	400	336
Costau eiddo eraill	109	102
Gwasanaethau cyfrifiadurol	207	189
Costau swyddfa	111	145
Teithio a chynhaliaeth	35	33
Recriwtio a Hyfforddi	37	75
Cyfathrebu	76	132
Gwasanaethau sefydlog y Gronfa Gyfunol (Cyflog a chostau cysylltiedig yr Ombwdsmon a delir o Gronfa Gyfunol Cymru)	162	189
Is-gyfanswm	1,389	1,455
Dibrisiant	89	80
Tâl Amorteiddio	46	45
Colled wrth waredu	-	-
Darpariaeth ar gyfer ailaddurno swyddfeydd yn y dyfodol	2	2
Is-gyfanswm	137	127
Cyfanswm y Costau Gweinyddol Eraill	1,526	1,582

5. Incwm Gweithredol

Daw'r incwm a dderbynnir o fuddsoddi cronfeydd dros ben yn y tymor byr ac o secondiad dros dro ymchwilydd.

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Llog derbyniadwy	-	-
Cyfanswm yr incwm gweithredol	-	-

6. Costau Gweithredu yn ôl Nodau ac Amcanion

Amlinellir costau darparu gwasanaeth Ombwdsmon o'r radd flaenaf i Gymru isod.

Dyrannwyd i bob amcan fel a ganlyn:

- (a) Amcangyfrif o'r amser staff a dreuliwyd ar yr amcan
- (b) Dyrannu gwariant yn uniongyrchol
- (c) Dosrannu costau eraill ar sail pro rata i'r amcangyfrif amser staff

	2013-14			2012-13		
	Gros	Incwm	Net	Gros	Incwm	Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Nod 1: Cynnig gwasanaeth sy'n rhoi lle blaenllaw i ofal cwsmeriaid ardderchog ym mhopeth a wnawn, lle rydym yn ymdrechu i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaeth a lle rydym yn gwneud ein gorau i sicrhau ei fod ar gael i bawb a'i fod yn hawdd ei ddefnyddio.	374	-	374	301	-	301
Nod 2: Darparu gwasanaeth o safon uchel ar gyfer ymdrin â chwynion, sy'n ystyried ac yn dod i benderfyniad ynghylch cwynion mewn modd trylwyr ond cymesur, ac yn cyfleu penderfyniadau'n glir.	3,037	-	3,037	3,069	-	3,069
Nod 3: Defnyddio'r wybodaeth a gawsom o'n hymchwiliadau i gyfrannu at ddarparu gwasanaeth cyhoeddus gwell ac i weithredu fel sail ar gyfer polisi cyhoeddus.	433	-	433	586	-	586
Nod 4: Parhau i ddadansoddi a gwella ein heffeithlonrwydd a'n heffeithiolrwydd o ran llywodraethu, prosesau busnes a swyddogaethau cymorth, er mwyn bod yn fwy tryloyw a sicrhau y defnyddir yr arian cyhoeddus sydd yn ein gofal yn y ffordd orau bosibl.	185	-	185	194	-	194
Costau gweithredu net	4,029	-	4,029	4,150	-	4,150

7. Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar

	Peiriannau	Cyfrifiaduron a chyfarpar arall	Dodrefn a ffitiadau eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2013	156	185	297	638
Ychwanegiadau	-	45	-	45
Gwarediadau	-	(32)	-	(32)
Ar 31 Mawrth 2014	156	198	297	651
Dibrisiant Ar 1 Ebrill 2013	(127)	(149)	(235)	(511)
Cofnodwyd yn y flwyddyn	(24)	(27)	(38)	(89)
Gwarediadau	-	32	-	32
Ar 31 Mawrth 2014	(151)	(144)	(273)	(568)
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2014	5	54	24	83
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2013	29	36	62	127

Ym marn Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth llyfr net yr asedau yn ôl eu gwerthoedd heddiw a'u cost hanesyddol.

8. Asedau Anniriaethol

	Technoleg Gwybodaeth	Trwyddedau Meddalwedd	Cyfanswm
	£000	£000	£000
Cost neu brisiad ar 1 Ebrill 2013	474	69	543
Ychwanegiadau	-	2	2
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	474	71	545
Amorteiddio ar 1 Ebrill 2013	(292)	(69)	(361)
Amorteiddio a gofnodwyd yn y flwyddyn	(46)	-	(46)
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2014	(338)	(69)	(407)
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2014	136	2	138
Gwerth Llyfr ar 31 Mawrth 2013	182	-	182

Ym marn Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru nid oes gwahaniaeth o bwys rhwng gwerth llyfr net yr asedau yn ôl eu gwerthoedd heddiw a'u cost hanesyddol.

9. Symiau Masnach derbyniadwy a symiau Derbyniadwy eraill

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn:		
Blaendaliadau	188	146
Dyledwyr masnach	-	-
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn		
Blaendaliadau	67	-
Cyfanswm	255	146

10. Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag Arian Parod

Rhaid dychwelyd unrhyw falansau banc a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn i Gronfa Gyfunol Cymru. Mae ffigur o £20k (£2k yn 2012-13) wedi'i gynnwys yn y cyfrifon, fel balans net diwedd blwyddyn yr holl gyfrifon banc a weithredir gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ni waeth a yw'r cyfrif unigol mewn dyled neu gredyd, a swm y grant a dderbyniwyd yn cael ei wrthbwysu gan yr ad-daliad hwn. Bydd yn rhaid ad-dalu hwn i Gronfa Gyfunol Cymru dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 os yw'n dal yn weddill ar ddiwedd y flwyddyn.

11. Symiau Masnach taladwy a Rhwymedigaethau Cyfredol eraill

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Symiau sy'n dod yn ddyledus mewn blwyddyn		
Symiau sy'n ddyledus i'r Casglwr Trethi	-	-
Gwyliau blynyddol heb eu cymryd	62	56
Gostyngiad gohiriedig ar rent	12	-
Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Seneddol	-	-
Cronfa Gyfunol Cymru – balansau heb eu gwario	20	2
incwm anweithredol	-	-
Symiau masnach taladwy	32	56
Croniadau	14	16
	140	130
Symiau sy'n dod yn ddyledus mewn mwy na blwyddyn		
Gostyngiad gohiriedig ar rent	-	12
Cyfanswm	140	142

12. Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau a Thaliadau

	2013-14				2012-13
	Pensiynau i Gyn- Gomisiynwyr	Costau ailaddurno yn y dyfodol	Costau cyfreithiol	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	535	5	-	540	515
Darpariaeth ychwanegol sy'n ofynnol	57	2	100	159	95
Symudiad yn y gyfradd ddisgownt	11	-	-	11	10
Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(82)	-	-	(82)	(80)
Balans	521	7	100	628	540

Dadansoddiad o pryd y disgwylir i'r darpariaethau gael eu talu:

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Taladwy o fewn blwyddyn	190	80
Taladwy o fewn 2 i 5 mlynedd	366	312
Taladwy ar ôl 5 mlynedd	72	148
Balans ar 31 Mawrth 2012	628	540

Mae angen y ddarpariaeth Pensiynau ychwanegol ar gyfer y cynnydd mewn pensiynau yn unol ag Offerynnau Statudol Gorchymyn Cynyddu Pensiynau (Adolygu) 2014 Rhif 668 a chynnydd yn y disgwyliad oes sy'n seiliedig ar y llythyrau dros dro a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol mewn perthynas ag oes yng Nghymru. Mae'r cynnydd mewn pensiynau yn hwyrach ymlaen yn y flwyddyn yn unol â'r wybodaeth am ddadchwyddyddion CMC a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM. Mae'r ffactor disgownt wedi'i newid i 1.8% ar gyfer y flwyddyn ariannol (2.35% yn 2012-13) yn unol â'r arweiniad a gyhoeddwyd gan y Trysorlys.

Mae costau ailaddurno yn y dyfodol yn codi o ymrwymiad i ailaddurno y tu mewn i'r adeiladau a brydlesir ym Mharc Bocam. Mae symiau yn cael eu rhoi o'r neilltu ar gyfer y rhwymedigaeth i ailaddurno'r swyddfa ym mlwyddyn ariannol 2014-15. Darparwyd £2,000 tuag at gost y gwaith hwn ym mlwyddyn ariannol 2013-14 (£2,000 yn 2012-13).

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer costau cyfreithiol wedi tarddu o achos proffil uchel sy'n bod ers tro ac a ddaeth i ben yn ddiweddar. Yn dilyn dyfarniad yr Uchel Lys, rhaid i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru dalu 35% o gostau cyfreithiol y parti arall. Amcangyfrifir mai 35% o £300k fydd hynny sef £100k.

13. Cysoni'r Costau Gweithredol â'r Llifoedd Arian Gweithredol

	Nodiadau	2013-14	2012-13
		£000	£000
Costau gweithredol net		(4,029)	(4,150)
Addasu ar gyfer eitemau anariannol	3,4	195	195
Gostyngiad /(Cynnydd) mewn symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	9	(109)	57
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	11	(2)	(81)
Taliad i gwrdd â'r diffyg yn y gronfa pensiynau		(280)	(270)
Symudiad mewn darpariaethau	12	88	25
Gwasanaethau Cronfa Gyfunol Cymru a rennir	4	162	189
All-lif arian o weithgareddau gweithredol		(3,975)	(4,035)

14. Buddsoddiad Ariannol a Gwariant Asedau Anghyfredol

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Prynu eiddo, peiriannau a chyfarpar	(45)	(12)
Yr elw o werthu eiddo, peiriannau a chyfarpar	-	-
Prynu asedau anniriaethol	(2)	(2)
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi	(47)	(14)

15. Cysoni'r Gofyniad Arian Parod Net â'r Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Arian Parod

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Gofynion Arian Parod Net:		
Gweithgareddau gweithredol	(3,975)	(4,035)
Gwariant Cyfalaf	(47)	(14)
	(4,022)	(4,049)
Cyllid gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru	4,060	3,962
Ad-daliadau i Gronfa Gyfunol Cymru	(20)	(2)
Cynnydd /(Gostyngiad) mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	18	(89)

16. Ymrwymïadau o dan Brydlesi Gweithredol

	2013-14	2012-13
	£000	£000
Cyfanswm taliadau prydles sylfaenol yn y dyfodol ar gyfer yr Adeilad:		
Taladwy o fewn blwyddyn	183	184
Rhwyng dwy a phum mlynedd	732	155
Mwy na phum mlynedd	1,071	-
	1,986	339
Arall:		
Taladwy o fewn blwyddyn	17	11
Rhwyng dwy a phum mlynedd	27	27
Mwy na phum mlynedd	-	-
	44	38
Cyfanswm pob prydles weithredol	2,030	377

Cytunwyd ar brydles rifersiwn newydd ar sail Yswirio a Thrwsio Llawn am gyfnod o 10 mlynedd o 27^{ain} Ionawr 2015 ymlaen yn yr adeiladau presennol ym Mharc Bocam Park, Pencoed. Bydd y brydles ar gontract yn unol â Deddf Landlord a Tenant 1954.

17. Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Dim.

18. Ymrwymïadau Cyfalaf

Nid oedd dim ymrwymïadau cyfalaf ar 31 Mawrth 2014 (2012-13 Dim).

19. Offerynnau Ariannol

Oherwydd natur ddifasnach y rhan fwyaf o'i weithgareddau, a'r modd y mae cyrff y Llywodraeth yn cael eu hariannu, nid yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn agored i'r un faint o risg ariannol ag a wynebir gan rai cyrff busnes. Nid oes gan y swyddfa bwerau i gael benthyg arian ond gall fuddsoddi arian dros ben dros dro. Mae asedau a rhwymedigaethau ariannol yn codi yn sgil gweithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd ac ni thybir eu bod yn newid y risgiau a wynebir gan y swyddfa wrth gyflawni ei gweithgareddau.

20. Trafodion Partion Cysylltiedig

Pennaeth Swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ac fe'i sefydlwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Mae'r Ombwdsmon yn annibynnol ar y Llywodraeth ac mae trefniadau cyllido'r swyddfa wedi'u trefnu i sicrhau y diogelir annibyniaeth y swyddfa. Mae'r Ombwdsmon wedi cael nifer o drafodion y bwys gyda Chynulliad Cenedlaethol Cymru a chyda swyddfa'r Ombwdsmon Seneddol. Hefyd, mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi cael ychydig o drafodion gydag Adrannau eraill y Llywodraeth a chyrrff eraill y Llywodraeth ganolog.

21. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Dim.

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Datganiadau Ariannol 2013-14

Atodiad Pensiynau

Mae dau gynllun pensiwn yn cael eu gweithredu ar ran y staff presennol – Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil a Chronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Mae rhwymedigaeth barhaus o hyd i dalu pensiynau tri chyn Ombwdsmon neu unrhyw berthnasau dibynnol.

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddion pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 30 Gorffennaf 2007 ymlaen, gall gweision sifil fod yn un o bedwar cynllun buddion diffiniedig; naill ai cynllun cyflog terfynol (**clasurol, premiwm** neu **glasurol a mwy**); neu gynllun gyrfa gyfan (**nuvos**). Nid yw'r trefniadau statudol hyn wedi'u cyllido ac mae cost y buddion yn cael ei thalu gan swm a benderfynir drwy bleidlais gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy dan y cynlluniau **clasurol, premiwm, clasurol a mwy** a **nuvos** yn cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Gall aelodau sy'n ymuno o Hydref 2002 ymlaen ddewis naill ai'r trefniant buddion diffiniedig priodol neu bensiwn cyfranddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn **partneriaeth**).

Mae cyfraniadau'r gweithiwr yn gysylltiedig â chyflog ac maent yn amrywio o rhwng 1.5% a 6.25% o enillion pensynadwy ar gyfer y cynllun **clasurol**, a rhwng 3.5% a 8.25% ar gyfer y cynlluniau **premiwm, clasurol a mwy** a **nuvos**. Bydd cynnydd mewn cyfraniadau gweithwyr yn berthnasol o 1 Ebrill 2014 ymlaen. Mae'r buddion o dan y cynllun **clasurol** yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o'r enillion pensynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sydd gyfwerth â thair blynedd o bensiwn cychwynnol pan fydd gweithiwr yn ymddeol. Gyda'r cynllun **premiwm**, mae'r buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60fed o enillion pensynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn

wahanol i'r cynllun **clasurol**, nid oes dim cyfandaliad awtomatig. Mae **Clasurol a Mwy** yn ei hanfod yn gynllun hybrid gyda buddion yng nghyswllt gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras fel y cynllun **Clasurol**, a buddion am wasanaeth ar ôl mis Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo fel yn y cynllun **Premiwm**. Gyda **nuvos**, mae'r aelod yn cronni pensiwn ar sail ei enillion pensiynadwy tra bo'n aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) mae cyfrif pensiwn a enillwyd yr aelod yn cael ei gredu gyda 2.3% o'i enillion pensiynadwy ym mlwyddyn honno'r cynllun ac mae'r pensiwn cronodig yn cael ei gynyddu yn ôl deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis rhoi rhan o'u pensiwn heibio (cyfnewid) i gael cyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn **partneriaeth** yn drefniant pensiwn cyfranddeiliaid. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng 3% a 12.5% (gan ddibynnu ar oed yr aelod) i bensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y gweithiwr o banel o dri darparwr. Nid oes raid i'r gweithiwr gyfrannu, ond os bydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn talu swm cyfatebol hyd at derfyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Bydd cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.8% ychwanegol o gyflog pensiynadwy i dalu costau yswiriant risg a ddarperir yn ganolog (marw tra'n dal i weithio ac ymddeol oherwydd salwch).

Y pensiwn cronodig a nodir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w dderbyn pan fydd yn cyrraedd oed pensiwn, neu'n syth pan fydd yn peidio â bod yn aelod gweithredol o'r cynllun os ydyw eisoes wedi cyrraedd neu dros oed pensiwn. 60 yw'r oedran pensiwn ar gyfer aelodau cynlluniau **clasurol**, **premiwm** a **chlasurol a mwy**, a 65 ar gyfer aelodau **nuvos**.

Mae manylion pellach ar drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar gael ar y wefan <http://www.civilservice.gov.uk/pensions>.

Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV)

Y Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalafedig buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol, wedi ei asesu gan actwari. Y buddion y pennir eu gwerth yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn dichonol sydd i'w dalu o'r cynllun i wŷr neu wraig. Taliad yw'r CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi eu cronni o ganlyniad i'w aelodaeth gyflawn o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae datgelu yn berthnasol iddi.

Mae'r ffigurau'n cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi ei drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd i'r aelod o ganlyniad iddo brynu buddion pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau'r Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygiad) 2008 ac nid yw'n ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion o ganlyniad i Dreth Lwfans Oes a allai fod yn daladwy pan gymerir buddion pensiwn.

Y cynnydd gwirioneddol yn y CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd yn y CETV sy'n cael ei ariannu gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun pensiwn neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio cyffredin y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg – Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r datgeliadau isod yn gysylltiedig â rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y "Gronfa") sydd wedi'u cyllido, sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Oherwydd bod y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn un a gyllidir rhaid i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'i staff sy'n aelodau o'r cynllun dalu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel sydd â'r bwriad o gydbwysu rhwymedigaethau'r pensiwn ag asedau buddsoddiadau.

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cydnabod enillion a cholledion yn llawn, yn uniongyrchol drwy'r Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr. Yn unol â Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol, mae'n ofynnol i ddatgelu gwybodaeth benodol sy'n ymwneud ag asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n ymwneud â chynlluniau pensiwn.

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn amcangyfrif y caiff gwerth £290k o gyfraniadau eu talu i mewn i'r Gronfa yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Datgelu o dan IAS19 (buddion a ariennir gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol)

Cyflwyniad

Mae'r datgeliadau isod yn gysylltiedig â rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg (y "Gronfa") sydd wedi'u cyllido, sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig a ariennir gyda buddion a enillir hyd at 31 Mawrth 2014 yn cael eu cysylltu â'r cyflog terfynol. Mae buddion ar ôl 31 Mawrth 2014 yn seiliedig ar gynllun Enillion Dros Oes Gyrfa wedi'u Hailbrizio. Disgrifir manylion y buddion i'w talu am y cyfnod sydd o dan sylw yn y datgeliad hwn yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007. Oherwydd

bod y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn un a gyllidir rhaid i'r Cyflogwr a'i staff dalu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel sydd â'r bwriad o gydbwysu rhwymedigaethau'r pensiwn ag asedau buddsoddiadau. Mae gwybodaeth am y fframwaith ar gyfer cyfrifo cyfraniadau i'w talu ar gael yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ac yn Natganiad Strategaeth Gyllido'r Gronfa. Mae'r cyfraniadau i'w talu hyd at y dyddiad y bydd prisiad actwari nesaf y Gronfa ar gael yn cael eu disgrifio yn y Dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau.

Yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa, Dinas a Sir Caerdydd, sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Gronfa.

Cyfraniadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015

Amcangyfrifir y bydd cyfraniadau rheolaidd y Cyflogwr i'r Gronfa ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2015 yn £0.29m. Mae'n bosibl y ceir cyfraniadau ychwanegol hefyd yn sgil hawl unrhyw gyflogwr i ddewis cynyddu buddion aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Tybiaethau

Cynhaliwyd prisiad diweddaraf yr actwari o rwymedigaethau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar 31 Mawrth 2013. Mae'r rhwymedigaethau wedi cael eu hamcangyfrif gan yr actwari cymwysedig annibynnol ar sail actwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau. Dyma'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actwari i ddiweddarau prisiad diweddaraf y Gronfa at ddibenion IAS19:

Prif dybiaethau ariannol (% y flwyddyn)

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2013	31 Mawrth 2012
Cyfradd ddisgownt	4.2	4.2	4.7
Chwyddiant y Mynegai Prisiau Manwerthu	3.2	3.6	3.4
Chwyddiant y Mynegai Prisiau Defnyddwyr	2.2	2.7	2.4
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau a delir*	2.2	2.7	2.4
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau gohiriedig	2.2	2.7	2.4
Cyfradd y cynnydd cyffredinol mewn cyflogau**	3.2	4.6	4.4

* Goruwch unrhyw gynnydd yn yr Isafswm Pensiwn Gwarantiedig a delir pan fo hynny'n briodol

** Yn ogystal, caniateir ar gyfer yr un graddfeydd cyflog hyrwyddol sy'n gysylltiedig ag oedran ag a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actwari o'r Gronfa ar 31 Mawrth 2013

Tybiaethau ynghylch y gyfradd marwolaethau

Mae'r tybiaethau ynghylch y gyfradd marwolaethau'n seiliedig ar y marwolaethau a brofwyd yn ddiweddar ymysg aelodau'r Gronfa ac yn caniatáu ar gyfer gwelliannau a ddisgwylir yn y dyfodol yn y gyfradd marwolaethau.

Marwolaethau ar ôl ymdeol (ymdeol mewn iechyd arferol)	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2013
Dynion Tabl sylfaenol Blwyddyn Geni	Iechyd Arferol SAPS Safonol - Symiau Isel (S1NMA_L)	Iechyd Arferol SAPS Safonol - Symiau Isel (S1NMA_L)
Cyfradd yn uwch na'r tabl sylfaenol * (blynyddoedd)	-	-
Codi'n uwch na chyfraddau'r tabl sylfaenol	110%	100%
Gwelliannau i gyfraddau'r tabl sylfaenol	CMI 2012 gyda chyfradd gwella tymor hir o 1.5% y flwyddyn	CMI 2009 gyda chyfradd gwella tymor hir o 1.25% y flwyddyn
Oes yn y dyfodol ar ôl 65 oed (yn 65 oed ar ddyddiad y cyfrifyddu)	23.7	24.0
Oes yn y dyfodol ar ôl 65 oed (yn 45 oed ar ddyddiad y cyfrifyddu)	25.7	25.7
<u>Menywod</u> Tabl sylfaenol Blwyddyn Geni	Iechyd Arferol SAPS Safonol - Symiau Isel (S1NFA_L)	Iechyd Arferol SAPS Safonol - Symiau Isel (S1NFA_L)
Cyfradd yn uwch na'r tabl sylfaenol * (blynyddoedd)	-	-
Codi'n uwch na chyfraddau'r tabl sylfaenol	90%	80%
Gwelliannau i gyfraddau'r tabl sylfaenol	CMI 2012 gyda chyfradd gwella tymor hir o 1.5% y flwyddyn	CMI 2009 gyda chyfradd gwella tymor hir o 1.25% y flwyddyn
Oes yn y dyfodol ar ôl 65 oed (yn 65 oed ar ddyddiad y cyfrifyddu)	26.6	26.8
Oes yn y dyfodol ar ôl 65 oed (yn 45 oed ar ddyddiad y cyfrifyddu)	28.9	28.8

* Mae cyfradd o x o flynyddoedd yn golygu y tybir y bydd aelodau'r Gronfa'n dilyn patrwm marwoldeb y tabl sylfaenol am x o flynyddoedd yn hŷn na hwynt. Mae'r cyfraddau a ddangosir yn berthnasol i ymddeoliadau iechyd arferol.

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2013
Cyfathrebu	Wrth ymddeol, tybiwyd bob pob aelod yn ildio pensiwn fel bod cyfanswm yr arian a geir (gan gynnwys unrhyw gyfandaliad sydd wedi cronni o wasanaeth cyn 2008) yn 75% o'r uchafswm a ganiateir.	Tybiwyd bod pob aelod yn cyfnewid 50% o'r uchafswm a ganiateir o'u hawl pensiwn cyn 1 Ebrill 2010, am gyfandaliad ychwanegol. Tybiwyd bod pob aelod yn cyfnewid 75% o'r uchafswm a ganiateir o'u hawl pensiwn ar ôl 31 Mawrth 2010, am gyfandaliad ychwanegol.

Dyrannu asedau

Mae rhaniad yr asedau'n fras ar gyfer y Gronfa i gyd (yn seiliedig ar ddata a ddarperir gan Awdurdod Gweinyddu'r Gronfa) i'w weld yn y tabl isod. Mae'r asedau a ddyrennir i'r Cyflogwr yn y Gronfa yn dybiannol a thybir bod yr asedau'n cael eu buddsoddi yn unol â buddsoddiadau'r Gronfa a ddisgrifir isod at ddibenion cyfrifo'r enillion i'w clustnodi i'r asedau tybiannol hynny. Mae'r Gronfa'n fawr ac yn cynnwys asedau rhydd yn bennaf. O ganlyniad ni fydd dim cyfyngiad sylweddol ar droi asedau'n arian os oes angen talu swm mawr o arian (e.e. taliad gwerth trosglwyddo swmp).

Nid yw'r Awdurdod Gweinyddu yn buddsoddi mewn eiddo neu asedau sy'n gysylltiedig â'r Awdurdod ei hun. Ond mae'n bosibl i asedau gael eu buddsoddi mewn cyfranddaliadau sy'n gysylltiedig â rhai o gyflogwyr y sector preifat sy'n cymryd rhan yn y Gronfa os yw'n rhan o'u strategaeth buddsoddi cytbwys.

		Rhaniad yr asedau ar 31 Mawrth 2014 (%)		Rhaniad yr asedau ar 31 Mawrth 2013 (%)
	Wedi ei restru	Heb ei restru	Cyfanswm	
Ecwitïau	72.1	6.2	78.3	76.0
Eiddo	5.4	-	5.4	5.6
Bondiau'r Llywodraeth	7.0	-	7.0	7.5
Bondiau Corfforaethol	8.1	-	8.1	9.1
Arian parod	1.1	-	1.1	1.2
Arall*	0.1	-	0.1	0.6
Cyfanswm	93.8	6.2	100.0	100.0

* Ymysg y daliadau eraill y mae cronfeydd rhagfantoli, daliadau arian cyfred, blaendrafodion dyrannu asedau ac offerynnau ariannol eraill. Tybir y bydd y rhain yn darparu enillion yn unol ag ecwitïau.

Cysoni'r statws 'a ariennir' â'r Fantolen

	Gwerth ar 31 Mawrth 2014 £M	Gwerth ar 31 Mawrth 2013 £M	Gwerth ar 31 Mawrth 2012 £M
Gwerth teg yr asedau	5.39	4.79	4.09
Gwerth presennol yr ymrwymiad o ran y buddion diffiniedig a ariennir	4.82	5.43	4.78
Statws 'a ariennir'	0.57	(0.64)	(0.69)
Effaith gofyniad cyllido sylfaenol/uchafswm asedau – IFRIC 14	(1.29)	-	-
Ased/(Rhwymedigaeth) a gydnabyddir yn y fantolen	(0.72)	(0.64)	(0.69)

Dyma'r rhaniad yn yr ymrwymiad buddion diffiniedig ar y dyddiad prisio diwethaf rhwng yr amrywiol categorïau o aelodau:

Aelodau Gweithredol	22%
Pensiynwyr Gohiriedig	18%
Pensiynwyr	60%

Dadansoddiad o'r symiau a welir mewn elw a cholled / Gwarged neu'r Diffyg yng nghyswllt Darparu Gwasanaethau ac Incwm Cynhwysfawr arall (OCI)

	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2014 £M	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2013 £M
<u>Cost gweithredu</u>	0.04	0.04
Cost bresennol y gwasanaeth(1)		
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (yn cynnwys cwtogiadau)	-	-
Cost setliad	-	-
<u>Cost Cyllido</u>	0.02	0.03
Llog ar y buddion net diffiniedig Rhwymedigaeth (asedau)		
Costau pensiwn a welir mewn elw a cholled	0.06	0.07
<u>Ail-gyfrifo mewn OCI</u>	(0.32)	(0.39)
Enillion asedau cynllun (yn fwy na) yn llai na'r hyn a welwyd yn y llog net		
Colledion/(enillion) yr actwari oherwydd newid mewn tybiaethau ariannol	(0.34)	0.55
Colledion/(enillion) yr actwari oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(0.06)	-
Colledion/(enillion) yr actwari oherwydd rhwymedigaethau - profiad	(0.27)	(0.01)
Cyfanswm a welwyd yn OCI	(0.99)	0.15
Cyfanswm	(0.93)	0.22

(1) Mae cost bresennol y gwasanaeth yn cynnwys lwfans ar gyfer costau gweinyddu o £0.00M

Newidiadau i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig yn ystod y cyfnod cyfrifyddu

	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2014 £M	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2013 £M
Ymrwymiad buddion diffiniedig agoriadol	5.43	4.78
Cost bresennol y gwasanaeth	0.04	0.04
Cost llog ar y buddion net diffiniedig	0.22	0.22
Cyfraniad gan gyfranogwyr	0.01	0.01
Colledion/(enillion) yr actwari ar rwymedigaethau – tybiaethau ariannol	(0.34)	0.55
Colledion/(enillion) yr actwari ar rwymedigaethau – tybiaethau demograffig	(0.06)	-
Colledion/(enillion) yr actwari ar rwymedigaethau – profiad	(0.27)	(0.01)
Buddion net a dalwyd #	(0.21)	(0.16)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (yn cynnwys cwtogiadau)	-	-
Cynnydd net yn y rhwymedigaethau o safbwynt caffael / gwaredu	-	-
Setliadau	-	-
Ymrwymiad buddion diffiniedig terfynol	4.82	5.43

yn cynnwys llif arian net o'r Gronfa yng nghyswllt y cyflogwr, heb gynnwys cyfraniadau ac unrhyw gyfandaliadau a dalwyd yn sgil marwolaeth mewn gwaith, ac yn cynnwys lwfans bras ar gyfer cost ddisgwyliedig cyfandaliadau a delir yn sgil marwolaeth mewn gwaith. Hefyd yn cynnwys lwfans ar gyfer costau gweinyddu cronfa o £0.00M.

Newidiadau i werth teg yr asedau yn ystod y cyfnod cyfrifyddu

	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2014 £M	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2013 £M
Gwerth teg agoriadol yr asedau	4.79	4.09
Incwm llog ar asedau	0.20	0.19
Ail-gyfrifo enillion/(colledion) ar asedau	0.32	0.39
Cyfraniadau gan y cyflogwr	0.28	0.27
Cyfraniadau gan gyfranogwyr	0.01	0.01
Buddion net a dalwyd #	(0.21)	(0.16)
Cynnydd net yn yr asedau o safbwynt caffael / gwaredu	-	-
Setliadau	-	-
Gwerth teg terfynol yr asedau	5.39	4.79

yn cynnwys llif arian net o'r Gronfa yng nghyswllt y cyflogwr, heb gynnwys cyfraniadau ac unrhyw gyfandaliadau a dalwyd yn sgil marwolaeth mewn gwaith, ac yn cynnwys lwfans bras ar gyfer cost ddisgwyliedig cyfandaliadau a delir yn sgil marwolaeth mewn gwaith. Hefyd yn cynnwys lwfans ar gyfer costau gweinyddu cronfa o £0.00M.

Enillion gwirioneddol ar asedau

	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2014 £M	Cyfnod yn dod i ben 31 Mawrth 2013 £M
Incwm llog ar asedau	0.20	0.19
Ail-gyfrifo enillion/(colledion) ar asedau	0.32	0.39
Enillion gwirioneddol ar asedau	0.52	0.58

Terfynu'r cynllun

Mae'r wybodaeth am bensiynau a ddarperir uchod yn cydymffurfio â gofynion IAS 19 a addaswyd ar gyfer IFRIC 14. Mae'n dangos diffyg o £720k yn y gronfa bensiwn ar 31 Mawrth 2014. Mae gweithdrefnau ar waith gyda'r Gronfa Bensiwn ynglŷn â gwneud taliadau cyfnodol ar gyfer y rhwymedigaeth ariannol a fydd yn codi pan na fydd rhagor o aelodau gweithredol i'w cael; 2017-18 yn ôl yr amcangyfrif ar hyn o bryd. Mae'r gweithdrefnau a ddisgrifir yng Nghwanllawiau Trysorlys EM ar Gyllidebu Cyfunol yn caniatáu ar gyfer darpariaeth ariannol i ymdrin â'r rhwymedigaeth hon.

Pensiynau i gyn-Ombwdsmyrn

Gyda chytundeb Ysgrifennydd Gwladol Cymru ym 1991, a chadarnhad dilynol drwy Offeryn Statudol 1993 Rhif 1367, daeth Comisiynwyr Llywodraeth Leol yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Fodd bynnag, mae pensiynau'r tri Chomisiynydd Llywodraeth Leol blaenorol yn parhau'n gyfrifoldeb Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac yn cael eu talu drwy'r Datganiad am y Gwariant Net Cynhwysfawr.

Mae pensiynau'n cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â chynlluniau pensiwn eraill yn y Sector Cyhoeddus. Mae sail y cyfrifiadau ar gyfer y Cynnydd Blynyddol mewn Pensiynau wedi cael ei newid o ddefnyddio'r symudiad blynyddol seiliedig ar y Mynegai Prisiau Manwerth i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Mae maint y cynnydd wedi'i nodi yn Offeryn Statudol Gorchymyn Cynyddu Pensiynau (Adolygu) 2013 Rhif 604. Eleni, y cynnydd oedd 2.2% a bydd hwn mewn grym o 8 Ebrill 2013 ymlaen. Yn 2012-13 y cynnydd oedd 5.2%.

Cyfanswm y taliadau yn ystod 2013-14 oedd £82k (£79k yn 2012-13). Mae'r rhwymedigaethau sy'n codi o'r ymrwymiad i gyllido'r pensiynau hyn ynghyd â phensiynau unrhyw ddibynyddion wedi'i gyfrifo yn £521k (£535k yn 2012-13). Cyflawnwyd y cyfrifiad i bennu'r rhwymedigaeth gyffredinol yn fewnol drwy ddefnyddio tablau disgwyliadau oes ar gyfer dynion a menywod yng Nghymru oddi ar wefan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae cyfradd ddisgownt, o PES (2013) 07, o 1.8% (2.35% yn 2012-13) wedi'i defnyddio yn unol ag arweiniad gan y Trysorlys y dylid rhoi disgownt ar gyfer yr holl rwymedigaethau pensiwn. Dangosir manylion pellach dan symudiadau mewn darpariaethau (Nodyn 12).

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

1 Ffordd yr Hen Gae

Pencoed

CF35 5LJ

Ffôn: 01656 641150

Ffacs: 01656 641199

E-bost: ask@ombudsman-wales.org.uk

Dilynwch ni ar Twitter: @OmbudsmanWales